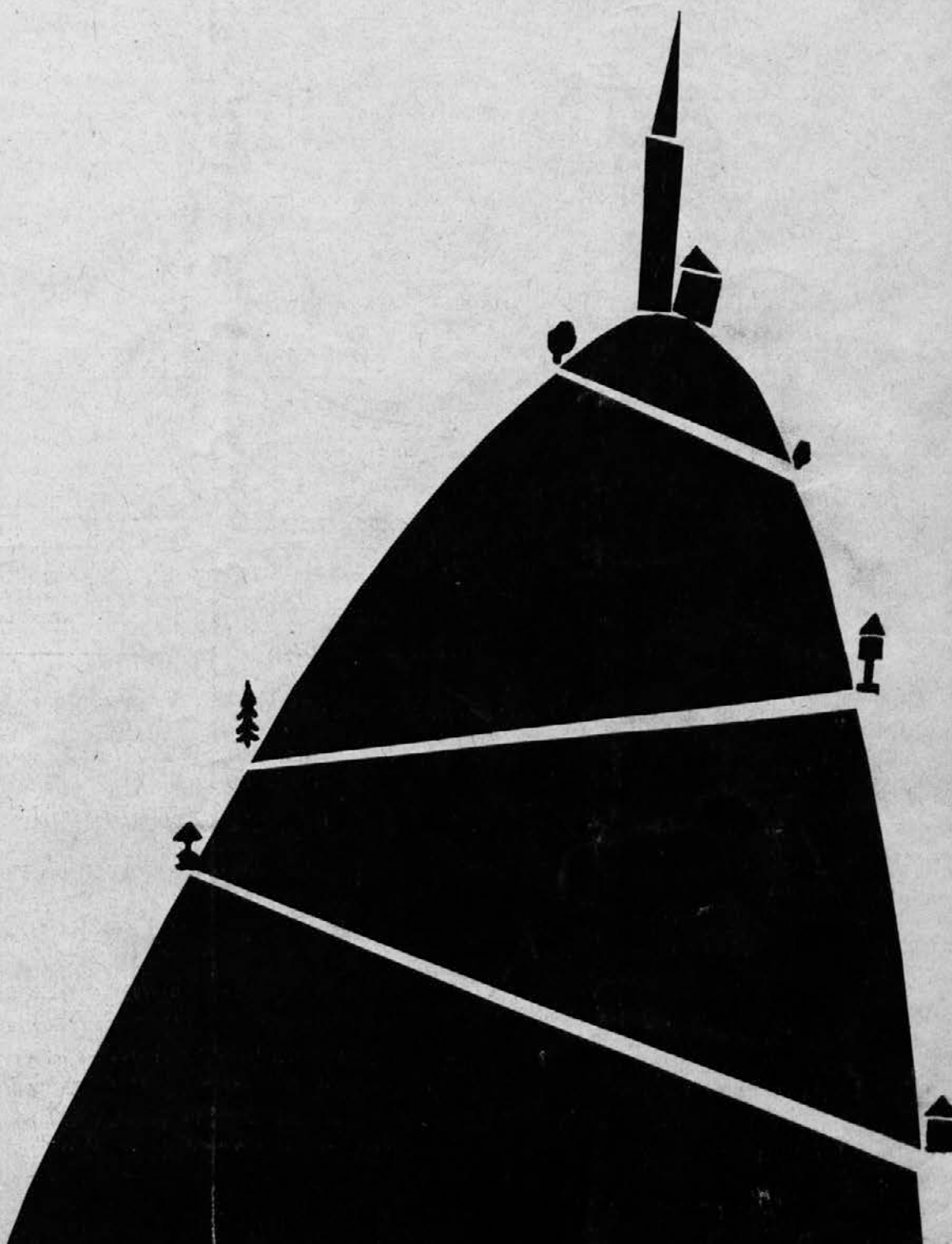

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a periodical.

M I S L I

D H 196952

OKTOBER ŠTEVILKA 10 LETO XVI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$2.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

SKOZI LUCI IN SENCE II.

Ta DRUGI del doživetij RUDE JURČECA je izšel pred meseci v Argentini, pa je do nas romal skoraj pol večnosti.

Zdaj ga imamo, po dolgem čakanju. Opisuje leta med 1929 in 1935. Za količkaj razgledane rojake prezanimivo branje.

Ima OSEM poglavij, šteje skoraj 600 strani in ima 20 strani slik.

Med drugim opisuje politično zborovanje predvojnih hitlerjancev v nekem nemškem mestu. Čudno zanimivo je poglavje: "Per i soldi del Papa". In t a k o d a l j e .

Cena vezani knjigi \$ 5, nevezani \$ 4.

Naročajte pri MISLIH — za poštino 30 c.

NA PONUDBO JE TUDI ŠE P R V I DEL (I.)

IN ŠE DRUGE IMAMO SPET

SKOZI LUCI IN SENCE, — Ruda Jurčec, I. del \$3.

NEVIDNA FRONTA — Vauhnik — \$3.

ŽIVLJENJE KRISTUSOVO — Ricciotti — \$ 5.

DESETI BRAT, roman, spisal Josip Jurčič — \$1.

H E R T A , povest baletke, spisal Janko Mlakar — \$1.

SMISEL ŽIVLJENJA, zelo poučna knjiga, spisal dr. Janez Janžekovič — \$1.50.

DON CAMILLO IN PEPPONE, — Guareschi — zelo zabavno branje o župniku in komunistu županu. CENA \$ 1.50.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

LJUBLJANSKI TRIPTIH, moderna povest, spisal Ruda Jurčec. — \$2.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knajpova zdravilna metoda z vodo. \$ 1.50.

BOŽJA PLANINA, spisal Metod Turnšek. Krana zgodovinska povest o začetkih Sv. Višarij. Cena (nevezani) \$1.50 s poštino.

SOCIALNA EKONOMIJA, spisal dr. Ivan Ahčin. Cena \$3.00 s poštino.

DOM POD BORŠTOM. Povest. Spisal Janez Kmet. — \$ 1.00

STOJI NA REBRI GRAD. — Zgodovinska povest. Spisal Metod Turnšek. — \$ 1.50.

ČLOVEK V STISKI. — Znani dr. Trstenjak rešuje v knjigi razne človekove težave. — \$1.10.

TEREZNICA, povest iz Menišije, spisal Ivan Matičič. \$ 1.

DANTEJEV "PEKEL" v prevedbi Tineta Debeljaka — \$2.

PROTI NOVIM SVETOVOM, prvič okoli sveta in druga odkritja. — 6 šil.

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja — 10 šil.

PRI PODNOZJU BOŽJEGA PRESTOLA, roman, spisal I.N. Krasnov — 10 šil.

MEDITACIJE — nabožne pesmi Franca Sodja, pisatelja "Pred vrati pekla". — \$2.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Povest. Spisal Zorko Simčič. — \$ 1-0-0.

"KOST, KI JO VRŽEMO PSU"

(iz "Ognjišča" v Kopru, Slovenija)

"GOSPA, PRIŠEL SEM nabirat za uboge".

Gospa odgovarja iz kopalnice: "Marija, daj mu staro obleko mojega moža, punčko, ki je Marijana ne mara več . . . Aha, da pa še tistega medvedka, ki je tam na vrhu omare. Nekoliko je pomljen, toda ubogi bodo zadovoljni". — In gospa je vsa blažena, oči ji žarijo ob misli na dobro delo, ki ga je storila. V resnici je pa pravkar naredila nekaj grdega.

Ne, gospa! Ubogi nimajo dolžnosti, da bi bili zadovoljni z vašimi odpadki. Dati na telo nesrečnih ljudi ali v roke njihovih otrok, kar bi vi verjetno vrgli v košaro za odpadke, je strašno bedna poteza. Prav gotovo pa ni nič takega, na kar bi bili lahko ponosni.

Še niste doumeli, da so ubogi tudi ljudje, da so otroci ubogih človeška bitja in čeprav zaradi krute potrebe in stiske sprejemajo, česar vi ne marate več, vendar tudi oni tega nočejo. Je tak "dar" ljubezen? To je ljubezen kosti, ki jo vržemo psu!

Zelo spoštovana gospa mi je poslala nov bankovec za tisoč starih frankov in tale listek: "Prejela sem vašo knjižico s tistimi pošastnimi slikami gobavcev. Že dve noči me mučijo hude sanje. Pošiljam vam tisoč frankov, toda za božjo voljo, ne pošiljajte mi več takih knjižic, da o tem sploh ne slišim več".

Odgovoril sem ji: "Bog daj, da bi vaše sanje trajale še dolgo, gospa! To je najboljšje, kar vam morem želeti. Naj trajajo vsaj dotlej, dokler vas te fotografije, ki se vam zdijo pošastne (o ko bi mogli fotografirati duše!), ne bodo več odbijale,

vse do dneva, ko boste sposobni ljubiti te svoje brate z vedro in pogumno ljubeznijo in ne le z enim bankovcem. Vračam vam tisoč frankov, gospa, ker z njimi niste hoteli narediti dobrega dela, ampak ste se hoteli le odkrižati nas in njih, svojih najbednejših bratov."

Ponavljam, Ubogi, ki naj jih ljubimo, in gobavci, ki naj jim služimo, ne potrebujejo sočutja srečnih ljudi. Ne zahtevajo, da jih "objokujemo", ampak da jih spoštujemo. Da jih imamo za to, kar so: ljudje, ne živali v zoološkem vrtu, ki jim mečemo koščice. Šele tedaj bodo lahko brez sramu sprejeli našo pomoč.

Sveti Bazilij je v 4. stoletju učil: "Tistemu, ki strada, pripada tvoj kruh, ki ga imaš ti preveč; tistemu, ki je nag, pripada tvoj plašč, ki ga imaš spravljenega v omari; tistemu, ki je bos, tvoji čevlji, ki plesnijo v tvoji hiši; tvoj denar, ki ga skrivaš. Ko te reči hraniš zase, zagrešiš toliko krivic, kolikor je oseb, ki bi jim mogel dati vse to . . ."

Svetega Bazilija danes malokdo bere. Sveti Avgustin je pribil: "To, kar imajo bogatini preveč, je last ubogih". — Ko berejo ljudje tak stavek, obrnejo list in pravijo: "Pretirano!"

Ljubezen ni sočutje, ki se vzbudi pri sitem človeku; ni usluga, ki zadosti našo sebičnost, ampak dolžnost, ki obvezuje nas vse.

Naj dá sveti Bog nam vsem hude sanje, če nas bodo te vodile na pot k našim bratom; naj nam da milost, da se bomo zgrozili ob bedi sveta; da si bomo mi, strašno srečni ljudje, mogli odpustiti, da smo tako srečni. S tem se bomo naučili ljubiti!

"MUTASTI" KAPLAN V HORJULU

Mohorjeva družba v Celju pripravlja za svoje člane knjigo LETO SVETNIKOV. Knjiga bo imela opise svetnikov vsega leta. O knjigi in njeni pripravi obširno poroča dr. Maks Miklavčič v ljubljanski reviji CERKEV V SEDANJEM SVETU. V zvezi s temi pripravami postaja spet zanimiv in važen spodaj opisani "mutasti kaplan" iz Horjula. — Ur.

HORJUL JE VAS IN ŽUPNIJA prav v sredi med Vrhniko in Polhovim Gradcem. V eni horjulskih vasi je bila doma mati pisatelja Ivana Cankarja. Leta 1800 je dobila horjulska župnija kaplana, ki je bil — mutast. Vsaj tako se govorilo o njem Horjulci in okoliškim rojakom o njem pripovedovali.

Ime mu je bilo Franc Veriti. Doma je bil v kraju Tolmezzo v Furlaniji. Rodil se je leta 1771. Ko je odrasel, je bil sprva kmet, potem mornar, nato reven trgovčič. Že od mladosti je bil globoko veren. Zato se je odločil, da bo postal duhovnik, kar je tudi dosegel.

Leta 1800 so ga poslali za kaplana v Horjul. Sloveščina mu je bila popolnoma tuja in se ni mogel pogovoriti z ljudmi. Od tod je prišlo, da so mu rekli — "mutasti kaplan". Toda to je moglo veljati o njem le prve mesece. Prav kmalu se je naučil jezika in to tako dobro, da je postal eden najodličnejših slovenskih nabožnih pisateljev. Poslovenil se je tako do dna, da ni nikoli več zapustil adoptirane slovenske domovine. Umril je kot kanonik v Novem mestu leta 1849.

Horjulski kaplan je bil 12 let, nato prav tam župnik celih 28. Kakor hitro je dobro obvladal slovenskih jezik, je prijel za pero. Pisal je vseskozi in dal v natis več knjig. Kakor slavnega Baraga, ki je živel in pisal v istem času, je tudi Veritija gnala k delu gorečnost za duše. Njegovo največje delo so bile 4 zajetne knjige pod naslovom: Življenje svetnikov, ki so izšle prvič leta 1829 in v poznejših letih še v dvakratnem ponatisu. To je živ dokaz, kako z veseljem so Slovenci segli po knjigah nekdanj "mutastega" horjulskega dušnega pastirja.

Pred Veritijem je nekoliko popisoval svetnike že Marko Pohlin, bolj na široko pa Ljubljčan Mihael Hofman, ni pa svojega dela objavil. Hofmanove rokopise je prevzel Veriti in jih izpopolnil s svojimi dostavki v taki meri, da jih je po pravici izdal pod svojim imenom.

Neki naš literarni zgodovinar piše: Veritijeva knjiga je bila prva vzgojna knjiga, ki je šla množično med ljudstvo in zdravila slovensko vernost, spačeno po janzenistih. Ljudje so jo z veseljem brali, ne samo zaradi bogate vsebine, ampak tudi zavoljo Baragovega duha, ki ga je v delo vložil že Hofman, dopolnil pa Veriti. Njegovo življenje svetnikov je bil nepričakovan dar božji Slovincem v dobi, ki je bila taki duhovni hrani "uradno" še sovražna.

Lino Legiša pa piše o Veritiju v knjigi ZGO-DOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA, ki je izšla v Ljubljani 1.1959:

"Dobili pa smo ta leta (v času romantike — ur.) še druge vrste izvirno povest, ki jo je napisal Franc Veriti. Ta zelo plodovit slovenski pisatelj je bil doma iz Tolmezza. . . Na Slovensko ga je pripeljal italijanski škof Brigido. Počasi se je naučil lepe in prav po laško zgovorne sloveščine. To pričajo številne knjige, ki jih je napisal kot župnik v Horjulu in kanonik v Novem mestu. Med njimi je alegorična povest: **Popotnik široke in ozke poti**. V povestni obliki je napisana. To je zgodba, ki jo o sebi pripoveduje popotnik Feliks, ki pa se pravzaprav ne tiče zunanega, ampak samo notranjega življenja. Beremo, kako hodi Feliks z Radovednostjo v mesto Goljufije, na ulice Lenobe, v hišo Veselja in končno pride v hišo Poroke. Motiv je zakasnel in pripovedniško neploden, treba pa je pripoznati, da je Veriti v pisanje nadrobil nekaj prav prijetno živih vrstic leposlovnih vrednosti."

Lino Legiša omenja tudi Veritijevo delo življenje svetnikov, ki vsaj do neke mere spada pod leposlovje, ne omenja pa drugega velikega njegovega dela: Razlaga krščanskega nauka, ki je izšlo kar v 5 knjigah. Bilo je zelo zaslužno delo, seveda pa to ni leposlovje.

O KNJIGI: LETO SVETNIKOV, ki je v pripravi, nam Maks Miklavčič med rugim pove naslednje zanimivosti:

"Ker LETO SVETNIKOV želi biti kar moč zanimivo in poučno družinsko čtivo, bo s posebno pozornostjo navajalo pri vsakem svetniku, kako je bil povezan z našo slovensko zemljo, kako so ga častili naši predniki in ga še časte naši sodobniki, kje in kako je razširjeno njegovo češčenje po cerkvah. Po možnosti se bo oziralo na romana, posebne pobožne navade in podobno izražanje naše vernosti in zaupanja v svetnikovo priprošnjo."

Sv. brata Ciril in Metod

“Vsaka knjiga LETA SVETNIKOV bo prinašala upodobitve zgolj slovenskih umetnikov, le v primerih, da pomembne upodobitve v Sloveniji ni, dobi se pa drugod v Jugoslaviji (na primer v makedonskih ali srbskih freskah in ikonah), bo uporabila tako domačo sliko. Pri tem ne bo zadrege, zakaj v Ljubljani more uredništvo izbrati izmed 40,000 svetniških podob. Izbral jih so priznani strokovnjak dr. Emilijan Cevc.”

“Kjer omenjena zbirka ne bo zadoščala, bo-

mo objavili podobe iz zbirke domačih bakrorezov, ki jih najdemo tako v Narodnem muzeju kakor tudi v Semeniški knjižnici. V neki meri se bo množina slikanih prilog morala ravnati po številu naročnikov. Čim več jih bo, tem več bo LETO SVETNIKOV moglo žrtvovati za slikovno bogastvo. Posebno velja to za barvne priloge, ki bi z njimi knjige najbolj obogatili.”

Za Viritijem je izdal knjigo “Dejanje svetnikov” Slomšek, za njim Rogač in Torkar. Po letu 1900 so bile te knjige med ljudmi že zelo redke. Tedaj je Mohorjeva v Celovcu naprosila za novo delo o svetnikih dr. Zoreta. Prvi zvezek je izšel leta 1917 v 83,000 izvodih. Vojna vihra in končno bolezen dr. Zoreta je izdajanje teh knjig zelo zavrla. Danes je težko dobiti kak Zoretov zvezek o svetnikih, pa se je sedanja celjska Mohorjeva odločila za popolnoma novo izdanje knjig o svetnikih pod naslovom: LETO SVETNIKOV.

Sv. Bazilij Veliki

TO NAJ BEREJO TUDI OTROCI

“THE CLEVELAND PRESS” je zelo velik in upoštevan dnevnik v Ameriki. Nedavno je v koloni neke gospe Ann Landers objavil vprašanje dveh otrok in jima dal odgovor. Takole se je bralo:

What is your opinion?

Dear Ann: I am 15. My Brother is 13. The problem is our parents. They were born in a foreign country and although they can speak English, they prefer their native language, even in public.

This is embarrassing. We have begged them to please talk English because everyone looks at us funny.

When we use English at home they get mad and say we get enough English with our friends. They insist that we talk in the foreign language. What is your opinion?

— Americans.

This is my answer

If your parents prefer their native tongue, I see no cause for criticism — whether at home or in public.

You will be happy in years to come that you are able to speak fluently in a second language. Practice! Practice! Practice! You won't regret it.

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

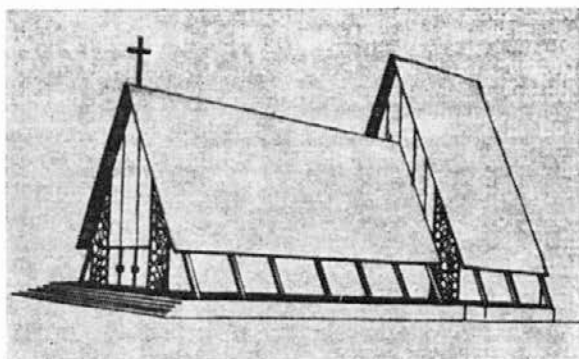
19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

★ ZDAJ PA ZE SPET TIPKAM, četudi bolj počasi: uporabljam samo desnico. Leva roka je še vedno v plastru in mi bo še dva tedna samo v breme. — Vsekakor sem po štirih tednih srečno dopel iz bolnišnice (v petek dne 22. septembra). Zaradi notranjih poškodb sem še precej šibak in doktor mi je naročil, da še nekaj mesecev ne smem delati več kot tri ure na dan. Zagrozil mi je, da bom kmalu spet v bolnišnici in za delj časa kot zdaj, e ga ne bom ubogal. Tako nič ne pomaga: ubogati bo treba. Seveda pa zavisi moja ubogljivost tudi od vas, dragi rojaki. Lepo prosim, tja do božiča me malo "šparajte" in mi ne nalagajte nepotrebne dela, ki vam ga lahko izvrši kdo drug. Od teh treh mesecev zavisi moje bodoče delo za vas.

Tako sem letos svoj rojstni dan preživel v bolnišnici, proslava obletnice Baragovega doma je pa odpadla. Ker že toliko let nisem bil bolan, sem bil verjetno bolj nepotrpežljiv bolnik. Domov sem silil — kaj bi ne, ko so pa vse kosti bolele od ležanja. Prvih devet dni se mi je tudi noč in dan kolcalo. Če je to res znak, da kdo misli nate, me je imelo res dosti ljudi v mislih . . .

Naj se na tem mestu iskreno zahvalim vsem, ki ste me v teh tednih obiskali, mi pisмено izrekli svoje želje po okrevanju, ali mi poslali cvetja in darov. Od nekaterih sem bil deležen tolike pozornosti, da me je ganilo. Mesarjevi so začeli celo denarno nabirko in za patra med prijatelji nabrali \$ 51.00, Uršičevi v St. Albansu pa \$ 21.00. Bog naj povrne vsem, saj bo res treba misliti na novo vozilo: staro po popravilu ne bo več za dolga potovanja . . .

★ Vesel sem, da razen v Adelaidi ni odpadla nobena slovenska maša. Avstralski frančiškani so mi priskočili na pomoč v naši kapeli v Kew in v Clifton Hillu. Le nerodno mi je bilo, ko me je pater spraševal, zakaj tako malo ljudi prihaja k slovenski maši . . . Vprašanje, ki mu odgovora ne znam. Menda bi bil še najbližji tale: nam gre

predobro in Boga ne potrebujemo več . . . Ubogi revčki!

P. Valerijan je iz Sydneya prihitel na pomoč in bo v teh dneh spet med nami, da me malo razbremenim. Hvaležen sem mu, saj vem, da ima doma dela dovolj.

★ V soboto 16. septembra me je v bolnišnici obiskal novi melbournski nadškof Jakob Knox. O marsičem sva se pogovorila in videl sem, da je na tekočem o vseh emigracijskih problemih. Izrazil je željo, da ob priliki obišče Baragov dom in tudi naše sestre. Je rekel, da že težko čaka dneva blagoslovitve naše cerkvice.

★ Da, naša cerkvice . . . Vsaj zaradi moje nesreče naj mi tokrat p. urednik prizanese s polžem. Ko bi ne bil v bolnišnici, bi bila streha danes že pokrita, tako bo pa ta teden. Kleparji so v teh tednih pod vodstvom Janeza Zemljiča končali kleparska dela in zdaj samo čakamo, da pridejo krovcji. Cerkev bo pokrita s temno žgano opeko.

Tako rad bi zbral zopet skupino zidarjev, da bi se še na tem polju premaknili z mrtve točke. Čakajo nas notranje stene, vhod in pa celotna zadnje stena cerkve. Po tem tednu nam vsaj za notranje stene niti dež ne bo mogel nagajati, ker bo delo pod streho. Ali bo kaj prostovoljcev? Lepo prosim, naši zidarji in zidarski delavci!

Za cerkev smo do danes nabrali \$ 21,448-16. Stroški za streho bodo okrog \$ 1,800. Prisrčna zahvala vsem novim dobrotnikom!

★ Na prvo nedeljo v novembru bomo zopet obiskali naše grobove na keilorskem pokopališču. Žal livarna še ni mogla vlitii novega kipa; moja nesreča je preprečila tudi olepšavo grobov, ki sem jo imel v načrtu za ta dva meseca. Vsekakor bomo to leto še potrpeali. — Po obisku pokopališča se bomo udeležili romanja v Sunbury. Naj nobena narodna noša ne ostane doma!

Upam, da bom takrat že dovolj močan, da bom lahko vodil molitve na pokopališču in procesijo. Če ne, bomo pa spored skrajšali in bom v Sunburyju ostal v avtobusu. No, saj do takrat je še nekaj časa in je težko danes soditi.

Kdor želi na pokopališče in dalje v Sunbury z avtobusom, naj mi čim prej javi. Zaenkrat sem naročil le en avtobus, ki bo odšel po maši izpred hrvaške cerkve.

★ Med porokami naj najprej omenim poroko dne 2. septembra, ker je v najtesnejši zvezi z Baragovim domom: **Alojz Markič**, po letih bivanja najstarejši fant Baragovega doma in vodja zidave naše cerkvice, je ta dan stopil pred oltar Marije Pomagaj in tam pričakal svojo izbranko **Anico Cimerman**. Ženin je doma iz Podnanosa, nevesta iz Hranjigovec (župnija Sv. Tomaž pri Ormožu). Res mi je bilo žal, da me za to slovesnost ni bilo doma. Tako je pa poročne obrede namesto mene opravil Father Kasič, novoporočenca sta pa takoj po poroki pritekla v bolnišnico, kjer sem ju še jaz blagoslovil. Bog jima daj obilo sreče! Upam tudi, da bo Lojze še vedno vodil delo na cerkvi, četudi ne živi več v Baragovem domu.

Da omenim ostale poroke: 19. avgusta sta se pri Mariji Pomagaj poročila **Anton Bransperger** in **Jožica Paušin**. Ženin je iz prekmurske družine rojen med vojno v Avstriji, nevesta pa je že v Avstraliji rojena Slovenka. — Dne 20. septembra sta se v naši kapelici poročila **Vincenzo Calvo** (po rodu s Sicilije) in **Doroteja Kavčič** (rojena v Avstriji). — Dne 23. septembra pa sta si pred oltarjem naše kapele obljubila zakonsko zvestobo **Josip Živčec** in **Anica Magyar**. Ženin je iz Zaveščaka (krščen v Selnici), nevesta pa iz Dolnjega Lakoša v Prekmurju, krščena v Lendavi.

Vsem parom iskrene čestitke na novo življenjsko pot!

★ Krsti so si sledili takole: 5. avgusta so iz Essendona prinesli **Doris Frances**, hčerko Antona Kirna in Silve r. Ludvik. — Dan kasneje je bila krščena **Sonja**, hčerka Franca Smrdelj in Štefanije r. Bajsič, Glenroy. — Dne 19. avgusta je bil krščen **Štefan**, sin Franca Kovačiča in Matilde r. Horvat, Chadstone. — Isti dan so prinesli prvorojenca družinice Janeza Vidoviča in Hilde r. Buček, Kew. Ime je dobil seveda po očetu: **John**. — Naslednji dan so iz North Ringwooda prinesli **Štefana**. Tudi ta je dobil ime po očetu, saj je član družine znanega Štefana Srnega in Lucije r. Doberšek (vd. Tomažič). Anici je bilo gotovo žal, da je bila ta dan tako daleč od svojega novega nečaka . . . — Dne 2. avgusta, na dan moje nesreče, sta bila pri nas dva krsta. Iz South Oakleigh so prinesli **Krištofa Rudija**, sinka Franca Hudina

in Štefanije r. Novak. Iz Bundoore pa **Marino**, novo članico družinice Franca Roba in Danice r. Horvat. — Dne 2. septembra je bil pri nas krst **Tanje Sonje**, hčerke Ivana Caha in Magdalene r. Fabjan. Družinica živi v Schofieldsu, N.S.W. — Dne 17. septembra so iz Burwooda prinesli **Silvo**, hčerko Stanka Stoparja in Marije r. Vrhunc. — V cerkvi sv. Družine, Bell Park (Geelong) smo imeli krst 13. avgusta in 10. septembra: **Peter** je novi član družine Franca Budja in Linde May r. Noble, **Lilijana** pa je prvorojenka Mihaela Matkoviča in Slavice r. Ramuta. Obe družini živita v Norlane.

Iskrene čestitke vsem družinam z novimi člani!

★ Kaj novega v Baragovem domu? Z dnem 16. septembra nas je zapustila ga. Emilija Kregar, ki je dolgih 7 let tako materinsko skrbela za nas vse, da nismo bili lačni. Zares si je zaslužila odpočitek, pa prav tako našo iskreno hvaležnost. Bog vam povrni, dobra Kregarjeva mama, pa vsaj od časa do časa nas še obiščite. Vedno bomo vašega obiska od srcá veselili.

★ Posebnih pobožnosti za mesec oktober ne bom napovedal, ker se bojim, da jih še ne bi zmožel. Pač pa bomo imeli pobožnost rožnega venca za naše pokojne v petek dne 3. novembra zvečer ob pol osmih. Vsi vabljeni!

★ Redni obisk Morwella (Gippsland) in okoliških Slovencev na četrto nedeljo v oktobru bo tokrat moral odpasti. Videli se bomo za božično spoved.

★ Moram reči, da ni prijetno tipkati z eno roko. Prihodnjič bom že menda lahko obe rabil. Do takrat pa: na svidenje! In še enkrat lepo prosim: te mesece mi prizanašajte z delom!

P. Poderžaj z učiteljicami v Indiji

SLIKA ŽENE NA AVSTRALSKEM PETAKU

Marija N., Melbourne

(Nadaljevanje)

ARCIBALDU CHISHOLMU JE POTEKEL DOPUST in moral se je vrniti v Indijo. Žena Carolina in otroci so ostali v Sydneyu, že kar dobro udomačeni. Stanovali so v majhni hiši v Windsorju zunaj Sydneya. Brez očeta je ostala družina v Avstraliji štiri leta, potem se je vrnil iz Indije in ostal pri njih.

Prisiljeno štiriletno "vdovstvo" je Carolina porabila, da se je stoprocentno darovala Bogu in bližnjemu. V prvih poskusih reševanja zapuščenih priseljencev, zlasti deklet, ni imela nobene pomoči. Sicer se je takoj obrnila na governerja Gippsa z apelom, naj nekaj stori za te nesrečne, pa ni dočakala drugega kot potrdilo, da so pismo v njegovem uradu prejeli. Iskala in našla je zaposlitev za mnoge, med katerimi so bile angleške anglikanke in irske katoličanke. Carolina ni delala razločka med dekleti glede vere. Vse so ji bile enako "bližnje". Nekaj jih je vzela v lastno hišo. Veliko težav je imela pri iskanju deklet po mestu, nekatere so se v svojih stiskah že vdajale umazanemu življenju in se niso več menile za Carolinino "reševanje".

Carolina je uvidela, da je treba dekleta počakati v pristanišču in jih takoj po prihodu sprejeti v nekakšno oskrbo. Seveda jih ni imela nikamor dejati pod streho. Uvidela je, da bi se moral ustanoviti nekak dekliški dom, kjer bi našle vsaj prvo zatočišče in varstvo. Še in še je apelirala na javne oblasti in na najširšo javnost, naj se uvidi potreba in se nekaj napravi. Tako je postala Carolina v kratkem vsesplošno znana osebnost in javnost je začela zavzemati svoje stališče do nje.

Pri vladnih uradih so bili mnenja, da se ženska loteva nemogočih stvari. Pri anglikancih je bilo do nje veliko nezaupanje zaradi njene vere. Očitali so ji, da hoče na zahrbtn način uvesti v Avstralijo "papizem". Katoliška cerkvena organizacija, kolikor je je že bilo, ji je rada šla na roko, toda s Carolino vred so tudi njo dolžili politike Vatikana, ki da se skuša pod krinko dobrodeltja uveljaviti v Avstraliji.

Po hudih bojih je Carolini vendar uspelo, da ji je governer dovolil sprejem v svoji palači in jo osebno poslušal. Na to je pristal šele potem, ko je zvedel za Carolinine okrožnice z apeli na javnost, ki jih je razposlala na številne naslove in ki so vzbudile javno prerekanje in obdolžitve. Gipps je pozneje sam zapisal o njej:

"Predstavljal sem si bil, da bo stopila predme nekakšna starka z očali in belo čepico na glavi, pa mi bo začela govoriti, kako naj rešim svojo dušo. Pa je bila kaj postavna mlada žena, dosti lepa. Začela je svoje besedovanje z dokazi in prizadevanjem, ki je kazalo, da smatra samo sebe za dosti bolj izkušeno in izvedeno v javnih zadevah, kot sem se ji zdel jaz."

Dosegla je vsaj toliko, da ji je Gipps odstopil za njeno uporabo del napol razpadlih in s podganami naseljenih nekdanjih vojašnic v ulici Bent blizu pristanišča. Bilo je neusmiljeno malo, pa Carolina je "dar" prečudno iznajdljivo porabila. Svoje otroke je pustila v Windsorju, sama se je kar nastanila v "Domu" in uvedla aktivnost, ki je lahko še danes zgled socialnega udejstvovanja. Sprejemala je dekleta ob prihodu ladij in jih vedla v svoje zatočišče. Razpošiljala je vprašalne pole po deželi in z njimi iskala svojim dekletom zaposlitev. V kratki dobi jih je tako zaposlila okoli 700. Javnih prevoznih sredstev skoraj ni bilo, vsako potovanje je bilo nevarno iz najrazličnejših razlogov, dekleta so se bala sama nastopiti pot v neznano. Večino je morala sama spremljati iz mesta v službo in včasih tako daleč ven na zahod kot Bathurst. Vozila se je s čolni po rekah, na konju po suhem, redko z vozom. To je delala vsaj šet let in je pomagala pri naselitvi okoli 11,000 "novih Avstral-

cev". Njen beli konj Captain je postal legenda in v sami Angliji so Carolino začeli imenovati "avstralski Mojzes", ki skozi puščave in pustinje vodi ljudi v obljubljeni deželi.

Nove zamisli in načrti

Na svojih potovanjih po New South Walesu je Carolina srečevala iz spoznavala vsake vrste ljudi. Posebno se je zanimala za bivše konvikte ali obsojence, ki so v tistih časih že doslužili svojo kazen in dobili svobodo. Razselili so se po deželi in skušali na en ali drug način začeti novo, kolikor mogoče ugodno življenje. Mnogi so imeli svoje družine ali vsaj kake druge svojce doma na Angleškem, škotskem ali Irskem. Nihče se ni zmenil za to, da bi se raztrgane družine spet našle. Novi Avstralci so se vživljali v to deželo in uvidevali, da Avstralija pod gotovimi pogoji obeta krepak napredek, pa tudi primerno življenje delavnemu človeku. Carolina je pogosto prenočevala pri teh ljudeh in poslušala njihova mnenja. Uvidela je, da je namišljen napredek gospodarskega in kulturnega življenja skoraj nemogoč, če se ne bo uvedlo med ljudi urejeno družinsko življenje na lastnih primerno velikih posestvih. Bala se je, da se bo Avstralija razvila v to, da bodo poedinci, podjetni in imajoči močne komolce, prevzeli ogromne predele zemlje, ki je bila sposobna vsaj za pašnike, večina ostalega prebivalstva bo pa rada ali nerada služila takim veleposestnikom.

Kako zaustaviti tak razvoj v novi deželi? Vso

kolonizacijo nove zemlje je treba postaviti na načelo: družina, ta najbolj prvotna celica vesoljne človeške družbe, mora biti pri delu za razvoj Avstralije podlaga vsemu prizadevanju za boljšo bodočnost.

Leta 1846 sta se Carolina in njen mož Archibald, ki je medtem postal kapitan, z vsemi 6 otroki odpravila na obisk v Anglijo. Dvojni namen sta imela pred očmi: odpreti pot v Avstralijo družinskim članom in ostalim sorodnikom samotnih moških v New South Walesu, nato pa angleško vlado pregovoriti, da pri kolonizaciji Avstralije na vso moč upošteva pomen družine.

Seveda je morala Carolina na Angleškem sprožiti obojno misel šele s pomočjo kar najbolj živahne propagande. Sama je hodila križem po deželi in predavala na sto in sto krajih, pa objavljala članke in apele potom tiska. Trkala je tudi na vrata vseh mogočih uradov za osebno pojasnjevanje in pritiskanje. Tudi v glavnem stanu angleške vlade, na Downing Streetu, se je pogosto pokazala. Vse njeno mišljenje o stvari je nekako zgostila v izjavo:

"Lahko pošiljate v Avstralijo na debelo duhovnike raznih ver, lahko enako na debelo pošiljate učitelje in vzgojitelje, lahko zidate šol in cerkev kolikor hočete, lahko pošljete knjig za cele ladje — vse to ne bo nadomestilo tam doli božje policije — žena in otročičkov! Skrb za družine mora imeti svoje mesto pred skrbjo za koštrune!"

(Bo še.)

NOVE KNJIGE

PREGLED SVETOVNE KNJIZEVNOSTI je

naslov knjižici žepne oblike, ki jo je spisal v Argentini Alojzij Gržinič, izdala pa Slov. Kult. Akcija. Na 70 straneh podaja "najprej oznako vsake slovstvene dobe, nato razpravlja o posameznih književnih vrstah, navajajoč najvažnejše predstavnike." — Za osveženje spomina na slovstvena dela in njihove stvaritelje, ki smo jih že vsaj napol pozabili, je ta knjiga jako dobrodošla. Stane \$1-50 in se naroča pri SKA v Buenos Airesu.

HERTA, precej obširna zelo mična povest, ki jo je napisal znani planinar in humorist Janko Mlakar. Povest je zdaj prvič izšla v knjižni obliki. Stane \$1 in se dobi pri MISLIH.

ŠKOF ROŽMAN — prvi del. Npisal dr. Jakob Kolarič na Koroškem. Knjigo je izdala Mohorjeva v Celovcu in je pred kratkim izšla. Podnaslov

pravi: Duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa. Na 300 straneh z mnogimi slikami nam upodablja škofa Rožmana od rojstva do prevzema ljubljanske škofije po odstopu škofa Jegliča. Dodanih je še okoli 80 strani za opombe in pojasnila.

Vemo, da so mnogi dvomili, da bi mogel lazarist dr. Kolarič v tako kratkem času napisati o škofu Rožmanu zares veljavno knjigo. Kdor jo zdaj bere, bo rad priznal, da so bili dvomi neupravičeni. Rožmanova "duhovna podoba" se nam zdi odlično podana in knjiga je vredna, da pride v roke vsakogar, ki mu je škof Rožman v dobrem spominu — ali pa v slabem. Oba bosta pred to "duhovno podobo" obstala zamišljena . . .

Vezana stane \$4 in se lahko naroči pri MISLIH, v zalogi je pa nimamo, posredujemo le naročila.

Dr. Anton Trstenjak:

ČE BI ŠE ENKRAT ŽIVEL

Kaj v življenju najbolj obžalujete?

NA GORNJE VPRAŠANJE naše ankete nekateri odgovarjajo, da najbolj v svojem življenju obžalujejo greh in grešne zablode v mladosti ali kaj podobnega; drugi pa najbolj obžalujejo smrt matere, moža, žene, otroka in tako dalje. Pri prvih torej pomeni obžalovanje toliko kot kesanje; pri drugih je pa isto kot žalost. Oboje pa s svojo bolečino kajpak globoko posega v naše življenje: v načrte za prihodnost, ki se razblinjajo v razočaranje; in v pogled na preteklost, ki s svojimi spomini lega na nas kot teža, tako da nam jemlje veselje do življenja.

Obžalovanje preteklosti je hujše kot strah pred prihodnostjo. Ta vsebuje namreč tudi upanje, medtem ko kesanje tega, kar se je zgodilo, ne more tako popraviti, kakor da se ni nikoli zgodilo. Najhujši je strah pred preteklostjo, kadar vsebuje dogodke, ki bi jih nikoli ne hoteli videti, a smo jih videli; dejanja, ki zanja nikoli ne bi hoteli dajati odgovora, a nam jih vest vsak dan očita.

Samo dobrih 17 odstotkov naših anketirancev izjavlja, da so se jim izpolnili vsi življenjski načrti. Prav tako pa samo 8 odstotkov izjavlja, da nimajo v življenju nič obžalovati — ali pa da ne vedo, kaj naj bi obžalovali. Vsi drugi pa navajajo, vsak po svoje, stvari, ki jih v svojem življenju obžalujejo. To se pravi, da vidijo v teh stvareh svoje načrte neuresničene.

Kaj ljudje v svojem življenju obžalujejo, je nemogoče do podrobnosti navesti. Ker so si te stvari precej podobne, bi jih dejali skupaj pod rubriko "razno". Teh je nekako 33 odstotkov. Mladostne zablode obžaluje nekaj nad 13%. Da niso v mladih letih več študirali, obžaluje blizu 16%. Zanimivo pa je, da obžalovanje mladostnih zablod odpade skoraj enako na moške in ženske. Da niso bolj študirali, tega obžalovanja je med moškimi nad 20%, med ženskimi pa le 11%.

Temu se skoraj čudimo. Po vsem tem, kar pogosto slišimo v vsakdanjem življenju, bi pričakovali, da bi izražale obžalovanje mladostnih zablod ženske v znatno večjem številu kot moški. Pač pa je zanimivo, da neporočene ženske mladostne za-

blode obžalujejo v znatno višjem številu kot poročene. So pač prav te mladostne zablode krive, da do poroke ni prišlo.

Glede tega je zelo poučna in kar svarilna anketa, ki jo je naredila 23letna učiteljica v Palermu. Vprašanje je bilo: "Ali bi se oženil z dekletom, ki je izgubilo nedolžnost?"

Odgovore ji je poslalo 646 vprašanih. Od neozjenjenih jih je 70% odgovorilo, da nikoli. Od vprašanih staršev je odgovorilo 65%, da bi imela dekleta prav, če bi njihovega sina-zapeljivca ubilo. Tako tudi mnogi drugi. Njihova mnenja se glase: Oči bi mu izpraskala — ta svinja bi plačala — maščevala bi se — onemogočila bi mu življenje, pri čemer bi mi pomagali sorodniki — ubila bi ga — itd.

Na vprašanje, kaj smatrajo za poglavitno žensko čast, so odgovarjali:

Študent: "To je nedolžnost". — Urednik: "Nedolžnost, seveda, ali poznate vi kakšno drugačno čast?" — Učiteljica: "Najlepša, najdražja stvar, ki jo lahko ima žena sploh — nedolžnost". — Gospodinja: "Vedno nedolžna! Ve moderne dekleta, ali imate morda kaj drugega? — Profesorica: "Vzvišena stvar, dar narave, nedolžnost, ki ga mora vsaka ženska podariti svojemu — možu!" — Delavka: "Meni so rekli — nedolžnost!" — Profesor: "Nekaj, kar je narava ustvarila in česar noben človeški zakon in nobena moda ne more nikoli spremeniti".

Odgovori na to anketo bi obenem v veliki meri odgovorili tudi na šest vprašanj, ki jih je odgovorom na našo vprašalno polo dodala ena naših neznanih anketirank. Takole sprašuje:

"Zakaj je v življenju toliko bridkosti zaradi ljubezni? Ali je vredno sredi viharnega, vabljivega življenja truditi se, da ostaneš čist in pošten? Zakaj tisti, ki se otrese vseh dolžnosti, živi svobodno in enakopravno kot ostali? Kaj naj človek stori, da bi mu bilo trpljenje lažje? Zakaj nekomu od otroških let dalje vedno pomagajo drugi in nekomu ravno nasprotno? Ali mora človek vse življenje živeti oropano življenje, ki ga je oropal tisti, ki je nekoč izkoristil tvojo trenutno duševno slabost?"

Kakšne bolečine imajo?

Krivice in prepire, ki so jih imeli ljudje med seboj, obžalujejo v svojih odgovorih v tako velikem številu, da smo jih postavili pod skupen imenovalec: Razno. V tej reči med posameznimi plastmi ljudstva ni posebnih razlik. Smrt svojcev obžalujejo ženske v višjem številu kot moški, vendar razlika ni posebno vidna.

Zdaj pa še nekaj dobesednih izjav!

Profesorica pri 30 letih najbolj obžaluje "poljube človeku, ki sem mu stoodstotno zaupala in sem o njem mislila, da bo oče mojih otrok". — Druga v isti starosti obžaluje "preveliko popustljivost fantu, ki ga ne mislim poročiti". — Žena s srednješolsko izobrazbo pri 40 letih: "da nisem imela prijatelja ali prijateljice, ko sem najbolj potrebovala moralne pomoči". — Mesar pri 17 letih: "Da nisem mlad vedel, kar zdaj vem". — Samska industrijska ženska pri 30 letih: "Da nisem poznala človeka, ki bi mi bil iskren". — Nameščenska pri 25 letih: "Da sem tako nesmiselno zapravila svojo mladost". — Žena v zrelih letih: "Da sem zaupala nevrednemu človeku". — Štiridesetletna: "Nekatere lahkomišelnosti v mladosti in splave, ker mi je to omadeževalo materinstvo". — Druga, nekaj nad 20 let: "Najbolj obžalujem, da nisem marala tretjega otroka". — Upokojenka: "Že šest tednov po prvem otroku sem bila spet noseča in sem šla k zdravniku zaradi splava".

Že starejši industrijski delavec najbolj obžaluje, da "je premalo cenil nasvete starejših, posebno staršev". — Drug moški: "Da nisem ubogal staršev". — Precēj moških daje dobesedno enake izjave: "Najbolj obžalujem, da sem zašel v spolne zablode". — Inženir 40letnik: "Najbolj obžalujem, da sem dozoreval v mestnem okolju, ki je bolešno; da ni bilo nobenega duhovnika, ki bi mi mirno, brez peklenskega trušča razložil fantovsko spolno dozorevanje in pokazal, kaj je narava in kaj je nevarno". — Še ne 30 let star akademsko izobražen: "Najbolj obžalujem, da sem prišel v roke ženske, ki me je oropala čistosti in me pohujšala v rani mladosti. Nikdar se ne bi več vdal nečistemu življenju".

Tridesetletna izobraženka, še neporočena: "Mislim, da je mojih poznejših hudih dni kriva slepa in strastna ljubezen do moškega, ki bi ga ne bila smela ljubiti. Bil je poročen. Domačim sem prizadela mnogo gorjã, razdrla se je zveza z zvestim fantom in vse je šlo napačno pot. Kako kruto se je poigrala usoda, ko je prišel prevejan moški, več v zapeljivanju, in je dobil vse, česar bi ne smel".

Misli, October, 1967

Zdravniki odgovarjajo: "Da sem premalo spoznal resnico — da nimam v svojem poklicu več psihološke izobrazbe — da sem sin malega naroda — obžalujem vsako izgubljeno uro — da nisem toliko srečen, da bi bil prvi pri svoji ženi — obžalujem revščino, ki jo srečujem pri ljudstvu — da nisem fizično bolj vzdržljiv in potrebujem precej spanja — da nisem bolj izkoristil življenja."

Moški raznih poklicev najbolj obžalujejo, da kadijo in pijejo. — Nekateri na kratko izjavljajo, da obžalujejo vsak greh. — Najdejo se, ki obžalujejo, da so se rodili. — Mnogim je žal, da so bili predobri drugim, sebi pa ne. — Starejši moški, da so morali v vojni ubijati ljudi. — Da so v vojnem času zamudili mnoge priložnosti za kaj boljšega. — Da so se rodili nezakonski in ne poznajo očeta. — Jurist obžaluje: da nisem postal duhovnik. — Mati: da se mi je hčerka samo civilno poročila. — Duhovnik pri 70 letih: da sem se vmešal v politiko.

Žena v letih piše: "Mož se mi ni vrnil več iz vojske. Po več letih sem zvedela, da živi in je poročen v Nemčiji. Ostala sem sama zapuščena z majhnimi otročiči. Iščem in dobivam pomoči v prsveti Evharistiji".

Izobraženka 30 let: "Da nisem imela v mladih letih vedrega, domiselnega, učenega in globoko vernega duhovnega voditelja."

Veterinar: Da ne igram klavirja".

Drug jurist: Da nisem glasbeni umetnik."

Tridesetletna ločenka: "Kaj naj obžalujem? Vse mi je šlo po zlu".

VZDOLŽ SUHEGA JEZERA

I. Burnik

*Kot divji konj
mi hrzne misel preko širne kotline
v labodji ples —
v kristale lesketajoče se soli.*

*Srh mi v dušo reže
vzdolž in počez.
Do kamor oko mi seže,
niti kaplje vode ni.*

*V zraku je praznina —
Sam v svojem jazu jaz
brez hrupa drezam v opoldanski mir.
Z brega razpršujem pesek, kolobarim —
in sanjarim obsedenec — kragulj.*

Izpod Triglava

CERKEV NA RAKOVNIKU pri Ljubljani, ki je zdaj že nekaj časa župnijska, je edina od vseh ljubljanskih cerkva, ki ima pripravo za gretje v mzrljih mesecih. Pri nekaterih drugih ljubljanskih cerkvah pa še bolj kot kurjavo pogrešajo prostor za — parkiranje. O "novih časih" veliko pove tudi opazka, da je današnjemu Ljubljančanu 500 metrov oddaljena šola, trgovina, zlasti pa menda cerkev — "daleč".

O TURIZMU SLOVENCEV beremo v ljubljanski reviji **CERKEV V SEDANJEM SVETU**: Odprle so se meje tudi za nas. Prevzel nas je turistični nemir. Čim več videti, spoznati dežele in ljudi za 32 dolarjev. Radi potujemo na vse kraje sveta. Denarja za potovanje ne manjka. Turistična podjetja nas kar zasipajo z letaki in programi za razna potovanja v inozemstvo. Naša romanja, ki jih drugi imenujejo "kleroturizem", so postala faktor, s katerim je treba računati. Romanje k Gospe Sveti je postalo zaradi množičnosti političen problem, koroški Nemci so nam odklonili gostoljubje. Nič za to, gremo drugam. Vabijo nas Višarje, Barbana, Lurd, Rim, morda še Čenstohova, Fatima . . .

NA BLEDU ima ondotni župnik ob nedeljah posebno službo božjo za turiste iz tujih dežel in pri njej napravi kratke pridige v nemškem, francoskem, italijanskem in angleškem jeziku. Po njegovem mnenju bi bilo potrebno pridigati tudi po holandsko, toda tega jezika ne obvlada.

TUDI V NOVEM MESTU je nadškofija ustanovila še eno župnijo poleg še obstoječe proštije. Središče nove župnije je postala splošno znana frančiškanska cerkev.

IZ TRSTA NAM PIŠE povratnik z obiska v Sloveniji: Ciril Žebot v Ameri naj se zahvali ljubljanskemu **DELU** za popularnost svoje knjige **SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI**. Trikrat za povrstjo je **DELO** objavilo prepoved uvažanja in širjenja te knjige. Da bi se nihče ne mogel zmotiti, kje se dobi, je **DELO** navedlo vse natanko, kje je knjiga izšla, še posebej letnico izida. Je moral biti za te objave odgovoren kak tih pristaš Žebotov. Zdaj Slovenci z veliko radovednostjo povprašujejo po Žebotovi knjigi. Če bi jo imel jaz s seboj, ko sem bil tam, bi odlično zaslužil . . .

GOSPODARSKO REFORMO so v Sloveniji najhujše občutile razne obrtne delavnice občinskega značaja. V življenje so jih poklicale občinske uprave, pa taki obrti so komaj životarili v stalnih primanjkljajih. Reforma je dala občinam priložnost, da so takim delavnicam odpovedala denarna kritja in jih s tem obsodile v likvidacijo. S tem se je odprla pot zasebnim obrtnim podjetjem, ki so se hitro uvedla in obetajo, da bodo prevladala v celokupnem obrtniškem področju.

V PODSREDI PRI KOZJEM živi najstarejši zakonski par tiste okolice. To sta Ivan Kolar, star 97 let, in njegova žena Marija, 91 let. Poročena sta že nad 70 let in sta obhajala "železno poroko". Domačini jima pravijo Adam in Eva. Letos sta doživela tudi izredno posebnost — prvič sta se peljala z avtomobilom.

IZ LJUBLJANE PIŠE STANKO ŠUSTERSIČ, da se je udeležil dveh letošnjih slovenskih romanj in sicer na Trsat in na Brezje za slavnost 60letnice kronanja Marije Pomagaj. Na obeh krajih je bilo ogromno ljudi. Cerkev na Brezjah je vedno polna. Za prej omenjeno romanje pa sploh ni bilo mogoče priti do cerkve, saj je bilo že v soboto po cenitvi izvedencev 30,000 ljudi, v nedeljo pa še več. Stanko lepo pozdravlja vse znance tu. Pisal je sredi septembra in dostavlja, da imajo tiste dni zelo deževno vreme.

KATOLIŠKI GLAS, znani tednik v Gorici, je zapisal: "Tudi če bi . . . komunistična diktatura dopustila popolno versko svobodo, bi morali demokratični Slovenci še naprej zavračati to diktaturo in delati na to, da se odpravi. Kajti svoboda je nedeljiva in zasluži to ime šele tedaj, ko so v državi zagotovljene vse človeške pravice vsem brez izjeme in jih dejansko vsi uživajo v resničnem demokratičnem vzdušju".

V GORICI JE UMRL 30. avgusta precej nagle smrti zelo znan duhovnik in velik domoljub, častni kanonik **Lojze Novak**. Bil je že v visoki starosti. Prejšnje čase je veliko pisal v slovenske liste. Preden je prišel za stalno v Gorico, je kaplanoval in župnikoval v več krajih goriške zemlje: v Solkanu, v Ajdovščini, Breginju, Črničah, Štandrežu. Pogreba se je udeležila ogromna množica, mnogo jih je prišlo tudi iz matične Slovenije.

PISALI SO — ČITAJMO

**P. Fortunat Zorman v Amerikanskem Sloven-
cu:** Moderen človek težko moli. Po drugi strani pa čuti potrebo molitve. To doživljanje je čustvene-
ga značaja. Zato navadno pričakuje od molitve
tolažbo in prijetno čustveno razpoloženje. Včasih
to doseže, vedno pa ne. Milost božja se lahko po-
služi te človekove želje in potrebe, da nekatere
privede do redne molitve. Težko ločimo naravne
in nadnaravne nagibe, ki nas vodijo k molitvi. Ne
mislim reči, da so naravni nagibi slabi in brez po-
mena. Saj vemo, da Bog v delu za rešitev človeka
upoštevata človekovo naravo. Vendar pa moramo na-
predovati tudi v svoji molitvi, drugače smo v ne-
varnosti, da začnemo molitev opuščati, ako nam ne
nudi dovolj hrane za čustveno življenje. V načinu,
kako je sestavljena mašna molitev za 11. nedeljo
po binškošnih, se učimo moliti prav: Vsemogočni
večni Bog, ki v obilju svoje dobrotljivosti presegaš
zasluge in želje prosečih, razlij na nas svoje us-
miljenje ter nam odpusti, česar se vest boji, in
navrzi, česar si ne upa prositi.

Liga KSA v New Yorku: Češnje v Brdih so
letos sijajno obrodile. Večino sadja odkupujejo
zadruga, toda za nizko ceno. Zato kmetje odvažajo
blago na trg kar sami. Kmet naloži v svoj avto
300 kg. češenj in jih odpelje v Ljubljano. Proda
jih kar mimogrede po 300 din za kilogram. Iztržil
je 90,000, v zadrugi bi dobil 50,000 in njegovi kup-
ci bi morali plačati po 400 za kg. Pa češnje bi ne
bile tako lepe kot kupljene naravnost od kmeta.
Kmet iz Fojane pripoveduje: Večkrat se sliši, da
Brici obirajo češnje, zadruga pa Brice. Pri tem
Brici potegnejo krajši konec, ker z zadrugami ni
dobro češnje zobati. Leta 1962 sem še prodal za-
drugi tisoč kg najlepših breskvic, kakor bi jih vrgel
v potok, potem pa nikoli več. Takrat sem se zaklel,
da ji ne prodam niti češenj niti breskev. Na trg
jih odpeljem sam in vse je zadovoljno. Zadruga mi
ne more nič, ker socializem uvideva, da mora pusti-
ti kmetu nekaj svobode.

Verski list "Družina" v Ljubljani:

Nobenega človeka ne obdajajo le prijatelji,
vedno se pojavijo tudi taki, ki gledajo nevoščljivo
na njegove uspehe in se iz nevoščljivosti porodi
tudi sovraštvo.

Tako je Slomšek opozarjal svoje mlade duhov-
nike, saj je to tudi sam izkusil. Njegovo goreč-
nost za božjo čast so nekateri označevali kot preti-
rano, njegovo pobožnost in strogi post kot hinav-
ščino, njegovo vnemo za slovenski jezik kot pan-

slavizem, ki je postajal najhujše strašilo po vsej
državi. Tudi širjenje slovenske zavesti, snovanje
slovenskih nedeljskih šol in izdajanje slovenskih
knjig so nekateri smatrali kot delo takega proti-
državnega gibanja. Zato so Slomška v Celovcu ob-
dali državni krogi s celo vrsto svojih zaupnih oseb,
ki so morali dajati državni oblasti poročila o Slomš-
kovem delovanju in govorjenju. Taki zaupniki so
se skrivali med slušatelji slovenskega tečaja za
uradnike, pa tudi med bogoslovci. Bili pa so tudi po
cerkvah in krajih, kamor je Slomšek hodil duhov-
nikom pomagat. Slomšek vsega tega ni opazil, bil
je do vseh odkrit in preprost kakor otrok.

"Osservatore della Domenica" v Rimu: Kar-
dinal Ottaviani je dal svojo izjavo o potrebi spolne
vzgoje otrok. Kardinal priznava, da je to vprašanje
danes bolj pereče kot včasih. Res je, da morejo ra-
dio, film in televizija glede tega storiti marsikaj
dobrega, storijo pa še več slabega. Kardinal misli,
da so razne ankete, ki obravnavajo ta vprašanja
z neko naslado, včasih bolj škodljive kot koristne.
Premalo razpravljajo o mladih ljudeh, ki so nor-
malni, pošteni in velikodušni. Ottaviani misli, da
bi morali dobro razlikovati med spolno vzgojo in
poukom o spolnih zadevah, kajti nekaj drugega je
koga o teh rečeh poučevati, nekaj drugega pa
vzgajati k dobremu, česar samo znanje nikdar ne
more. Mladino je reba spolno vzgajati. To naj
storijo predvsem starši, pa tudi drugi dobri vzgoji-
telji v pravem času in na pravem kraju. Pa tudi
nadnaravnih sredstev ne smemo podcenjevati. Po-
sebnost je duhovno vodstvo in osebna moli-
tev. Kardinal sodi, da razne strokovne medicinske
knjige storijo v tem oziru več slabega, četudi se o
dobri volji pisatelj ne sme dvomiti. Tudi glede
dialogov, ki jih vodijo razni listi s svojimi bralci o
teh vprašanjih, je treba izreči podobno sodbo. Kar-
dinal Ottaviani je zaključil z besedami: "Da, spol-
na vzgoja je dolžnost. Določene reči morajo otro-
ci izvedeti iz ust svojih staršev, preden jih o njih
poučujejo tovariši z ulice ali celo pokvarjenci. O
teh rečeh je treba govoriti jasno, pa tudi čisto.

NAŠE ROMANJE NA DAN KRISTUSA KRALJA

Stran 314

ŠOLA IN DOM

Iz povesti. Dr. Fr. Detela

(Nadaljevanje)

Pisatelj dr. Franc Detela, Moravčan, je za Mohorjevo družbo napisal povest SVETLOBA IN SENCA. Povest je izšla leta 1916 kot Slovenske večernice. Preden je povest šla v tisk, je moral pisatelj na zahtevo Mohorjeve izpustiti poglavje o učitelju Gladežu, ker se je založnica bala zamere pri tedanjih zelo občutljivih učiteljih širom po Sloveniji. Izpuščeno poglavje so pozneje našli v pisateljevi zapuščini in ga tu objavljamo pod naslovom, ki ga v originalu ni. Stvar je zanimiva že zaradi naznačenih okoliščin, pa tudi brez tega je kaj prijazno branje. — Ur.

GLADEŽ JE BIL PRESREČEN! Kakšen odmev so bile našle njegove tolažilive besede v žalostnih srcih njegove mladine! Kako imenitno se bodo dali opisati ti dogodki iz življenja nedolžnih otrok! Dva članka sta se tako zasnovala sama od sebe: prvi, kako seže pristrčna beseda dobrega učitelja do nedolžnih src, in drugi, kako blagodejno vpliva mehka tolažilna beseda ljubečega učitelja na rahla srca mladine, kako spremeni goloboko žalost v pristrčno veselje. Seveda, učitelj mora imeti prvič srce, drugič srce, tretjič srce — in znati se mora ponižati do otrokove duše, da jo dvigne do svoje višine. Kdor ne zna postati otrok, ne more učiti otrok, pootročiti se mora, z otroki otroško!

"Naš učitelj je vas otročji", se je jezila domov grede Jerica, ko so ji nagajali tovariši in tovarišice, da je ljubo dete, da jo bodo v plenice zavili, naj nikar ne jokca, naj se rajši smeječka. Strah pred učiteljem pa je bil zdaj popolnoma pregnan. Gašperček je uganil, da če ne bo hujšega, ne bo sile. Kar muzal se je, ko je teta Mana zopet in zopet naročala, kako resno se mora držati v šoli, kako paziti na vsako učiteljevo besedo, češ da pojde ona kmalu vprašat gospoda, kako je v šoli; povedala bo pa potem ona tudi, kako je doma.

Gašper se je šole hitro navadil. Dobil je obilo družine in vsak dan se je zgodilo kaj znamenitega. Najživahnejša med učenci sta bila Rožmanov Pepe in učitelja Gladeža sinček Jožek. Ta dva sta preskrbela sošolcem vedno kašno zabavo. Pepe je znal imenitno kihati, Jožek je pa metal kroglice iz papirja tako spretno, da je zadel vsakega, v kogar

je pomeril. Zlasti učitelja, ki je bil vendar tako suh, ni skoraj nikoli zgrešil.

"Kdo je vrgel to kroglo?" se je obrnil učitelj od table, ko ga je lastni sin Jožek zadel v brado.

"Jaz, gospod učitelj" je vstal takoj Rožmanov Pepe in hlinil bridko kesanje.

"Da si to storil", je učil Gladež, "ni bilo lepo. To je nespodobno; ampak da si priznal svoj pregrešek, da ne lažeš in ne tajiš, to pa je lepo in hvale vredno; zatorej te ne bom kaznoval".

Kako bi tudi mogel dober vzgojitelj ne odpuščati skesanemu grešniku — ali celo kaznovati resnicoljubnost!

Otroci so se skesanemu grešniku muzali, Gašper pa se je čudil, da se Pepe ob takih besedah tako resno in modro drži. A Pepe je imel svoje misli in komaj se je učitelj spet obrnil k tabli, je zgrabil z obema rokama abecednik in udaril z njim po klopi s tako silo, da ni mogel vso uro noben tovariš več zadremati.

"Kdo pa je ta paglavec?" je vprašal zopet Gladež.

Zdaj je vstal Jožek in milo pogledal svojega očeta.

"Jaz sem s knjigo zadel ob klop. Nič ne vem, kaj mi je padlo na misel", je prosil. "Spozabil sem se in mislil, da sem doma."

"Ali boš še katerikrat?" je vprašal učitelj sočutno.

"Nikoli več" je dejal Jožek.

"Jaz se nadejam, da govoriš resnico sedaj tudi ti, kakor jo je prej povedal Pepe. Torej sedi!"

Jožek je sedel, vstal pa je Gašper in na glas povedal, da Pepe in Jožek lažeta.

"Gašper, Gašper", ga je posvaril učitelj, "kaj govori iz tebe? Ali ne morda zavist in škodoželjnost? Ali si nejevoljen, ker sem onima dvema odpustil? Odkritosrčnost in prijateljstvo morata vladati v šoli. Proč z zavistjo in zahrbtnostjo!"

Gašper je napel usta in zmignil z rameni, ko je poslušal pridigo. Sklepal pa je bolj iskreno kot ona dva, da ne bo nikoli več tako nespameten, da bi koga zatožil. Če je učitelju prav, zakaj bi ne bilo meni, si je mislil in sedel.

"Prav se mi godi", si je rekel, ko je videl, kako mu Jožek in Pepe za hrbtom sošolcev korenček stržeta.

Učitelj Gladež si je pa mel roke od zadovoljnosti, da je dobil novega gradiva iz šolske prakse za članek, kako je odpravil nevoščljivost in ovađuštvo in kako je navadil učence resnicoljubnosti.

"Ker resnica nikomur nič ne škoduje in laž nikomur ne koristi, nobeden mojih učencev ne laže" — tak bi bil konec spisa.

Po šoli sta se pridružila Pepe in Jožek Gašperju, da se mu narogata, kako jo je izkupil.

“Pojdita no”, ju je zavračal Gašper, “naj reče učitelj, kar hoče, lažnivca sta pa vendarle. Ne bojim se vaju pa nič, da bosta vedela. Poskusimo se, če hočeta!”

In Gašper je vrgel abecednik na tla ter slačil suknjo.

“Kaj bi se poskušali”, je rekel Jožek.

“Veš kaj, Gašper, pridi katerikrat k nam, se bomo igrali roparje.”

“Kako se pa to igra?” je vprašal Gašper.

“To je tako”, je razlagal Jožek. “Jaz sem polglavar in pošiljam svoje razbojnike po vrtovih, da naropajo jabolke, hruške in češpelje. V hosti se potem zberemo, kadar jaz zažvižgam. Poglej, kakšno piščalko imam. Prava vojaška piščalka. Tam delimo plen in južinamo. Pripovedujemo si, kaj je vsak doživel, in se dogovorimo za naprej.”

“To pa niste roparji, to ste tatje”, je segla vmes Anka.

“Tiho bodi, neumnica”, jo je zavrnil Jožek, “ki ne veš, kaj je vojna”.

“To vem, da je krasti greh”, se je ustavljala Anka.

“Greh gre v meh, meh počni in greh ven skoči”.

“Gašper ne pojde v vašo družbo”, je dejala Anka.

“Tebe bo poslušal!” je dejal Pepe. “Kaj pa hodiš ti z nami? Pojdi naprej ali ostani zadaj. S teboj ne govorimo.”

“Gašper, nikar je ne poslušaj”, ga je učil Jožek. “Kaj pa kaditi — ali znaš?”

“Ali znaš ti?” je vprašal Gašper, ki na tako smelo vprašanje ni bil pripravljen.

“Nič se ne bom bahal”, je dejal Jožek. “Pokadil sem enkrat tri cigarete eno za drugo”.

Gašper ga je začudeno pogledal. Da je Jožek tak možak, tega si ne bi mislil. Jožek je pa izvlekel iz žepa zmečkan zavitek tobaka in si začel zvijati cigareto.

“Poglej, kakšne prste imam že!” je dejal ponosen. “Vse rjave od samega tobaka. Dokler se ne privadiš, je huda. Pepeta pobira, če le eno pokadi.”

“Ti, nikar ne laži!” se je jezil Pepe.

“Kje pa dobivaš tobak?” se je oglasila Anka.

“Kaj tebi mar!” jo je zavrnil Jožek. “Ti mi ga nisi kupila”.

Gašperju se je zdel Jožek imeniten človek in prav vseč mu je bilo, da bi ga naučil kaditi. Tudi igrati roparje bi bilo prijetno, ker mora biti precej nevarnosti vmes. Toda naravnost obljubiti, da se bo pridružil slavnim roparjem, tega si ni upal. Ni vedel, če ga bodo doma pustili.

In prav je storil. Zakaj Anka je komaj čakala, da je povedala doma, kaj se je v šoli zgodilo

Misli, October, 1967

in kako je Jožek zapeljeval Gašperja. Stric Tone je kratko in malo prepovedal Gašperju hoditi v Jožkovo in Pepetovo družbo.

“Tu se vidi, kaj je žena, kaj je mati”, je dejala Mana. “Učitelj Gladež je zelo pameten in moder mož, ampak Jožek nima več matere. Materino srce premore več kot očetova glava”.

Oh, kako srečna sta se zdela Gašperju Jožek in Pepe, ki uživata v polni prostosti svojo mladost. Kako prijetno se drugi z njima počutijo v roparski družbi, on se pa mora doma kisati. Toda vdati se je moral v bridko usodo. Stric Tone je bil neizprosni, pri teti Mani pa še do besede ni prišel. Toliko svarilnih zgledov mu je pripovedovala o mladih roparjih. Eden je nekoč, ko je bil pod vislicami, poklical k sebi svojo mater, da se hoče od nje posloviti. Reva je mislila, da jo bo poljubil, pa ji je odgriznil nos, češ da je ona kriva, ker ga ni strahovala v mladosti, pa je tako zabredel. In če bi že katerikrat Rožmanov Pepe materi ali Jožek očetu Gladežu odgriznil nos, ali naj ga tudi Gašper teti Mani? O ne, otroci morajo ubogati in brez strahu še mačka ni pridna.

Gašper je videl, da se ne dá nič opraviti. V družbi Bricovih otrok je kmalu pozabil, kako ga stric in teta zatirata, le Anki ni odpustil, da ga je zatožila. Učitelj Gladež mu je pa bil čedalje bolj všeč. Z njim se dá govoriti, je dejal fant, in šola mu je bila všeč.

“Jaz se nič ne bojim”, si je dejal. Postal je prešeren in kar si upata Pepe in Jožek, si upa tudi on. Poleg tete Mane ga je morala spet in spet svariti sestra Anka. Kot najstarejša in najmodrejša si je prisvajala nad njim neko nadzorstvo in nad drugimi dečki. Ti pa tega nadzorstva nikakor niso hoteli priznati, zlasti ne Gašper.

(Bo še)

OGNJIŠČE, mladinski list v Kopru: Vsi bi se morali držati velikega načela: dragocenih reči ne razkazujemo na vsakem uličnem vogalu, ampak jih skrbno čuvamo. Dragocene bisere pokažejo samo ob izrednih prilikah. Druge čase jih imajo skrbno pod ključem v težkih železnih skrinjah. — Še na tržnih stojnicah in razstavah so napisli: Dotikanje prepovedano! Kdo bi z apetitom jedel sad, ki so ga že mnogi otipali ali celo obliznili in pokusili? Mar je dekleta vredno manj kot kak sad, da bi zanjo ne veljala ista pravila? Obnašanje vsakega pametnega dekleta do fantov bi moralo kar samo govoriti: Ne dotikaj se me! Nisem za pokušanje! — In vsak fant bi moral brez opomina spoštovati ta predpis.

VTISI OB OBISKU SLOVENIJE

(Napisano po povratku)

KO ČLOVEK PO DOLGIH LETIH spet pride v deželo svojega rojstva, je v prvi vrsti pripravljen videti dobro stran domovine. Ta se je takoj pokazala. Cerkev ni več preganjana kot je bila, stanovanske stiske, kot je bila pred desetletjem, tudi ni več. Pač pa je več svobode skoraj v vsakem pogledu. Slovencem se v Jugoslaviji res bolje godi kot drugim narodom, pa seveda ne ravno zaradi komunizma, pač pa kljub komunizmu. Taki so prvi vtisi, ki padejo v oči.

Polagoma začneš opazati drugo stran slike, ki ni tako vidna na prvi pogled. Čez čas udari v oči pravec banalizacija vsega življenja, ki ga Slovenija preživlja pod tovariši. Človeku se odpre pogled v neuspehe teorije, ki razlaga vse življenje in gibanje kot posledico ekonomskih sil. Celotna ekstenzenca takih ljudi se banalizira. Ta banalizacija se vidi povsod, čeprav jo je včasih težko opisati. Naj bo dovolj, če povem po naše: vse je plehko, nekako obrabljeno, dobro le še za smetišče.

Vzemimo kar njihovo protiversko propagando. Naravnost drvarska se mi zdi. Vidi se jim, da se ne znajo in ne morejo vživeti v misli in čustva človeka, ki je resničen vernik. Če bi se jaz spravil na preganjanje in napadanje vere, bi gotovo bolje napravil. Vsa njihova kritika vere in Cerkve je taka, da naravnost pokažejo, da nimajo pojma, kaj se pravi verovati. Njihove polemike proti veri so slabo pogrete verzije raznih polemik iz prejšnjega stoletja. Eden najboljših primerov pogretnih riht v tem smislu je Vidmarjevo pisanje o "Svetem Urhu". Toliko glede njihovega "uničevanja" vere.

Isto drži — vsaj do neke mere — ko se zamisliš v umetnostno in intelektualno življenje te družbe. Knjige, ki jih dovolijo prevajati v slovenščino, so nekatere dobre, druge pač ne. Pazijo seveda, da ja ne bi bilo kje v teh knjigah kaj verskega vmes. Toda ker so pač taki drvarji, jim včasih spodleti. Zanimiv je primer prevoda nemškega pisatelja H. Bölla: Die Aensichten eines Clowns. V slovenščini: Klovnovi pogledi. H. Böll je globoko veren nemški pisatelj, ki pa kritizira buržujsvo nemške Cerkve in druge njene napake, do neke mere kritizira cerkveno gospodo sploh. Vse, kar piše, je v smislu kritike, ki jo je bilo slišati na samem drugem vaticanskem koncilu. Cepci v Ljubljani so pa njegove pripombe sprejeli kot napad na Cerkev v istem smislu, kot jo oni sami napadajo. Verniki, ki stvar razumejo, se jim smejejo.

Prav tako bi razni filmi, ki jih dovolijo doma kazati, vedeli povedati kakšno podobno storijo. Bergmanov "Molk" so kazali, ne pa njegove "Zimske luči", čeprav je ta film prav toliko krščenski ali protikrščanski, kot prvi. Če bi imeli ti cepci res kak pravi pogled v probleme kristjana, bi pokazali najprej Zimsko luč, potem šele MOLK. Meni osebno je Molk prizadel dosti manj težav (kljub nekaterim umazanijam v gotovih scenah) kot Zimska luč, ki sem jo videl drugod. Ta film udari prav v srce krščanstva in nato pusti vso stvar nekje v zraku. Človek dobi vtis, da so slovenski komunisti kot krava, ki bi rada igrala violino. Vendar vsaj v slikarstvu ne zahtevajo "socialističnega realizma", kot ga zahtevajo Sovjeti, v pisani besedi mora biti pa kar vsiljiv.

Seveda je še vse polno drugih stvari, ki človeka na obisku tam pošteno jeze. Njih čvekanje o socialni pravici in enakosti na primer, medtem ko si lepo postiljajo svoje postelje, zapravljajo denar na debelo, si komandirajo visoke penzije ali pa "svetovalske" funkcije pa nastopu penzije. Tako bodo mogli vleči dvojno plačo in še dnevnicke povrh. In "borci" so si poskrbeli zase in za svoje otroke višje penzije in bolj zgodaj, poleg penzije pa druge pozicije, ki bodo prinesle še enkrat toliko kot penzije. Ni pa nobene možnosti, da bi se mogla vsa ta korupcija efektivno kontrolirati in odpraviti. Vtis imam, da je partija izgubila tisto notranjo moč, ki jo mora imeti vsako gibanje, če hoče res kaj pomeniti in od časa do časa samo sebe prenoviti. Zdi se mi, da so komunisti postali ljudje brez hrbtenice, ki ne sledijo strankinim navodilom. Saj jih morda niti ne razumejo ali se pa z njimi ne strinjajo. Se pač boje, da bi zgubili svoje stolčke zdaj in pozneje penzije.

Stranka ali partija je postala čisto navaden "establishment" z razliko, da sestoji iz same jare gospode. Stari nekdanji privilegirani razredi so v teku stoletij vsaj znali razviti čut za fineso in neko globino. Sedanjemu novemu razredu pa prav to preprečuje njegova osnovna postavka ekonomizma, ki jih hote ali nehote napravlja plitve. Komunisti so postali navadna reakcija, ki zmerom bolj zlagano čveka o enakopravnosti in socialni pravici, toda to farso mora nadaljevati, ker pač mora legitimirati svoje dobro plačane stolčke.

Tudi njihova socialna zakonodaja, na katero so komunisti res lahko ponosni, bo zaradi raznih "reform" in padanja denarne vrednosti postala

manj in manj vredna. Penzije ne rastejo v sorazmerju z narastkom cen življenjskim potrebščinam. Ljudi puste, da kritizirajo, toda nikakega efektivnega sredstva ni, da bi vlado vrgli, niti ne kakšne pokrajinske. Tisti "odstop" pred letom v Ljubljani je bila spet sama farsa.

V svoji gluhosti so pa komunisti še zmerom prepričani, da drže vso resnico in zgodovino za rep. Za kak resen "dialog" je zelo malo komunistov pripravljenih, pa tistih malo nima nikakega vpliva. Komunistom na splošno je dialog s krščanstvom še vedno le spreobračanje tistih, ki so preveč zabiti, da na prvi pogled ne vidijo in ne sprejemajo svetle luči zonegavljenege Marxovega evangelija. Tako dobi človek pred oči v domovini čudno kombinacijo nekega kompleksa nadvrednosti in najhujšega podrepištva. Prav za prav pa

taka kombinacija s psihološkega vidika niti ni tako čudna.

Tudi skoraj drugače biti ne more, ko so pa na vladi po 22 letih še vedno isti ljudje, ki so odgovorni za vse, kar se je zgodilo v zadnjih 26 letih. Spremenili so se v toliko, da so v teku teh let postali debeli mački, ki se zelo boje, da bi jim kdo jemal prostor na soncu. Ta prostor so si pač priborili vsaj po svojih mislih — deloma pa tudi res — z žrtvami v gozdovih med vojno. Priznajmo jim, da te žrtve niso bile majhne. Doprinašali so jih po večini z idealizmom v zaupanju na odresilno moč marksizma. Tudi po vojni so mnogi s poštenimi nameni prevzeli oblast in se žrtvovali za uspeh Markovega evangelija. Toda obrnilo se je drugače in danes je od vsega njihovega navijanja marksističnih strun dovolj vidna vsakdanja banalnost življenja pod komunizmom.

SMRT PRAVIČNEGA

Ivan Pregelj, Otroci sonca

Mater Katro so prevideli. France je stopil bliže in poklical:

"Mati, mati, ali še kaj živite?"

"Umrla bom", je hropla, "pa sem te le še enkrat videla, France!"

"Zdaj si mi vrnil, ki sem te redila," je govorila. "In tudi mojim naukom in moji besedi si ostal zvest. Bog je videl, Bog ti bo povrnil."

Iz njenih preprostih besed je velo toliko svete slovesnosti, da so se budili Pozniku spomini na davno pozabljena biblijska berila.

"Glej, smrt pravične . . ." je čustvoval, "njena smrt je pokojna kakor sen trudnega človeka, ki je delal od zore do mraka. Ve, zakaj je živela, in ve, kam gre."

Nehote se je spomnil svojega pogovora z župnikom in je čustvoval: "Moderni svet je materialističen. Zato propada. Gine v strašni smrti brez tolažbe. Tu pa je verna gorjanska duša in gre kakor pesem v večno življenje, ki ga je verno ljubil."

Helena se mu je plaho oklenila roke.

"Moj Bog, umira!"

Slavica je viharno planila k vratom in jih odprla. Domači so vstopili. Bolnica je ležala v ago-

niji. Domači so se le drug za drugim sklonili nagnjo.

"Mati, ali slišite? Zbogom, Boga prosite za nas!"

Bolnica je iskala z roko in steklenimi očmi. Poznik je uganil to umirajoče hrepenenje. Utolažila se je, ko jo je prijel za roko. Domači so zdrknili na tla, gospodinja je vzela črvido in zakajeno Razpelo in ga pritislila umirajoči na ustnice. Vonj blagoslovljene voščenske je napolnil sobo.

Težki in globoki, kakor od srca se trgajoči sunki vihrajoče sape so polnili zatohli prostor.

"Čast boji Bogu, Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, zdaj in vekomaj. Amen!" je domolila domačica. Nato je pa rekla vsakdanje:

"Zdaj je pa zaspala. Bog ji daj večni mir in pokoj."

Poznik se je dvignil ob svoji ženi, ob kateri je bil zdrknil na kolena. S svojo močno roko je šel še enkrat mrtvi čez roko:

"Botra, Zbogom!"

. . . Rahlo je zaplalo iz cvetja po medu in se pomešalo v vonj voščenske, ki so jo bili mrtvi prižgali. Tihi, zastrti glasovi so udarjali iz hiše. Nobenega joka, samo slovesna resnost. Nobene solze, samo sveto spoštovanje pred veličastvom smrti.

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

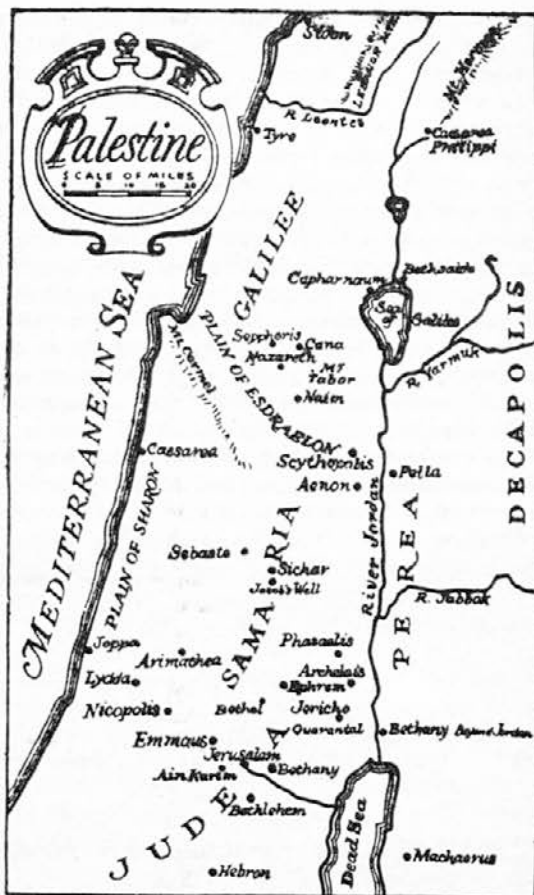
ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najboljše poznati!

O DREVESU BREZ SADU

Drugi dan, ko so šli iz Betanije, je bil lačen. In ko je od daleč zagledal smokvino drevo, ki je imelo listje, je šel, če bi morda na njem kaj našel. Ko je prišel do njega, ni našel nič drugega, kakor le listje; kajti ni bil še čas za smokve. In spregovoril je ter mu rekel: "Naj nikoli nihče več ne je sadu od tebe". In njegovi učenci so to slišali.

Tako so prišli v Jeruzalem in Jezus je šel v tempelj. In učil je vsak dan v templju. Veliki duhovniki in pismouki in ljudski prvaki so ga skušali umoriti, pa niso mogli najti, kaj bi mu storili. Zakaj vse ljudstvo se ga je oklepalo in ga poslušalo.

Ko se je pa zvečerilo, je odhajal iz mesta.

Ko so pa zjutraj šli mimo drevesa, so videli, da je do korenin suho. Peter se spomni ter mu reče: Učenik, glej, smokva, ki si jo preklel, je suha. — Jezus jim je odgovoril:

JERUZALEM BREZ DUHOVNEGA SADU

Da je Jezus že kmalu zjutraj — bil je ponedeljek — začutil lakoto, se nam ne sme čudno zdeti. Judje v tistem času skoraj niso poznali zajtrka. Sicer pa vemo, da je bila Jezusova jed v prvi vrsti, vršiti voljo nebeškega Očeta. Tako je izjavljal sam. Lakota tega jutra ni bila samo telesna, še vse bolj je bil "lačen" uspehov pri delu za odrešenje sveta.

Iskanje sadu na smokvi in potem preklestvo nad njo, je zgolj simbolišno dejanje. Ima globok pomen. Tudi preroki stare zaveze so napodobne načine, močno nazorno, nakazovali svoje skrite misli. Pomen Jezusovega početja je ta: Judje posebno Jeruzalemčani, so bili podobni smokvi z obilico listja, pa nič pravega sadu. Opravljali so dolgo vrsto praznik obredov, resnično dobrih del pred Bogom zelo malo ali nič. Zato bo te vrste judstvo doletela enaka usoda kot ono smokvino drevo. ....

"Imetje vero v Boga! Resnično, povem vam, če boste imeli vero in ne boste dvomili, ne boste delali samo tega, kar se je zgodilo s smokvo, ampak tudi, če boste rekli tej gori: dvigni se in se vrzi v morje, se bo zgodilo. Zato vam pravim: kakor koli v molitvi prosite, verujte, da boste prejeli, in se vam bo zgodilo."

OD KOD JEZUSOVA OBLAST?

Ko pa je prišel v tempelj in učil, so pristopili k njemu veliki duhovniki in starešine ljudstva in so mu rekli: S kakšno oblastjo to delaš in kdo ti je to oblast dal?

Jezus jim je odgovoril: "Vprašal vas bom tudi jaz neko stvar; če mi jo poveste, vam bom tudi jaz povedal, s kakšno oblastjo to delam. Janezov krst — od kod je bil, iz nebes ali od ljudi?"

Oni so pa sami pri sebi mislili: ako rečemo, iz nebes, nam bo dejal: zakaj mu torej niste verjeli? Ako pa rečemo, da od ljudi, se bojimo ljudstva, vsi imajo namreč Janeza za preroka. — Odgovorili so tedaj Jezusu: Ne vemo. In on jim je rekel: "Tudi jaz vam ne povem, s kakšno oblastjo to delam. A kaj se vam zdi? Neki človek je imel dva sina. In stopil je k prvemu ter rekel: Sin, pojdi danes delat v moj vinograd. Ta je odgovoril: pojdem, gospod — pa ni šel. Stopil je pa k drugemu in rekel prav tako. Ta je odgovoril: Nočem! Pozneje se je pa skesal in šel. Kateri teh dveh je izpolnil očetovo voljo?"

Rečejo mu: Zadnji.

Jezus jim reče: "Resnično, povem vam, da pojdejo cestinarji in nečistnice v božje kraljestvo prej ko vi. Kajti Janez je učil pot pravičnosti in mu niste verjeli. A cestinarji in nečistnice so mu verjeli. Vi ste to videli, pa se tudi potlej niste pokesali, da bi mu verjeli?"

Začel pa je ljudstvu pripovedovati drugo priliko: o hudobnih vinogradnikih.

("Pride prihodnjic").

NAŠE ROMANJE NA DAN KRISTUSA KRALJA

Stran 314

Peter z ostalimi apostoli vred ostrni, ko zagleda usehlo smokvo. Groza ga obide ob tem nepričakovanem in težko razumljivem Jezusovem čudežu. Peter misli, da je bil to učinek Jezusove kletve. Toda v resnici je bila molitev, ob kateri se je izkazala Jezusova božja moč. Apostolom naj njen učinek ne vzbuja groze, ampak zaupanje v Jezusovo moč, ki jim bo vedno na voljo, če bodo znali — moliti.

RADI BI GA SPRAVILI V ZADREGO

Judovski voditelji — med njimi je bilo dosti farizejev — pač niso mogli mirno gledati nove veljave, ki si jo je Jezus pridobil v očeh preprostega naroda. Že pred dnevi so sklenili njegovo smrt, zdaj pa kar naprej tako javno uči. Zgrabiti ga ne morejo, ko ga neprestano obdaja množica, vsaj v zadrego ga je treba spraviti, da množica ne bo tako verno poslušala njegove besede.

Jezus jim je že večkrat povedal, od kod njegova oblast, ne sprašujejo z dobim namenom. Zato ne zaslužijo naravnostnega odgovora. Za svoje vprašanje dobe njegovo vprašanje. Prav Janez Krstnik je je bil tisti, k ije dovolj jasno pričal, od kod prihaja Jezusova oblast, naj se izjavijo, kaj mislijo o Janezu...

Nastavili so Jezusu zanko, vanjo so se ujeli — sami! Z odgovorom: ne vemo, so se pred ljudstvom osramotili. Kdo naj ve, od kod je bil Janez, če vrhunci judovstva odgoarjajo: ne vemo? Prav zares so zaslužili, da jim je Jezus z vso ostrino in odkritostjo povedal, kaj sodi o njih. Veliki teden je že, ne bo več dosti priložnosti, da jim Gospod kar pred vso množico izprašuje vest. Pomagalo itak ne bo, pa vsaj narod bo videl, kakšne zani-kerne voditelje ima.

Huda, huda je beseda: Povem vam, da pojdejo cestinarji in nečistnice prej v nebeško kraljestvo kot vi... Iz evangelijev poznamo spreobrnjenega cestinarja Caheja in poboljšano nečistnico Magdaleno. Iz gornjih Jezusovih besed razvidimo, da je bilo takih še dosti več.

Zdi se, da so zlonamerni voditelji imeli dovolj, ničesar si niso upali ugovarjati. Preveč jih je zabolelo. Videti je, da so se umaknili v ozadje, zakaj sv. Luka uvaja naslednjo Jezusovo priliko z besedami: Začel je pa LJUDSTVU pripovedati tole priliko... Torej ljudstvu, ki je stalo blizu, vendar se je izkazalo, da so jo slišali tudi pismouki in veliki duhovniki.

“Z LUKNJO V SRCU”

Mira Mar

KOT BI ME NEKAJ PIČILO, sem poskočila, ko sem brala dopis rojaka Sivca iz Brisbana v zadnji številki MISLI. Nad vse rada bi poznala tisto deklico, Mimico Grilanc, ki se je rodila z luknjo v srcu in je zdaj prestala pet ur trajajočo operacijo. Veste, samo dan prej kot ta dopis v MISLIH, sem z velikim zanimanjem brala v angleški reviji o neki drugi deklici, petnajstletni, ki je tudi srečno prestala operacijo na srcu. Popis ni povedal, kakšno napako je imelo dekličino srce, pa tudi ne, kako dolgo je trajala operacija. Ime deklice je Zdenka Jelinkova in operirali so jo v Brnu na Češkem. Njen primer je pa porabil zdravnik dr. Jan Navratil, da je napisal zelo zanimiv članek o operacijah na srcu. Jaz sem ga brala z največjim zanimanjem in se zelo čudila. Zato se vam naj ne zdi čudno, da sem kar poskočila, ko sem dobila pred oči dopis o Mimici Grilanc.

Iz vsega srca ti čestitam, Mimica! Stanka Sivca pa prosim, da bi kaj več poizvedel o tisti “luknji” v srcu Mimice, kakšna je bila, kako je deklica z njo izhajala celih devet let in zakaj tako dolgo. Operacije same najbrž ne bo znal popisati, saj tudi dvomim, da bi mu jo kak zdravnik razumljivo razložil.

Angleška revija, o kateri govorim, ima obenem s člankom tudi celo vrsto slik iz operacijske sobe in vse se nanašajo na operacijo Zdenkinega srca. Dve sem izrezala, morda bosta mogli biti priobčeni v MISLIH. Zdi se mi, da bi kaj kratkega iz članka dr. Navratila zanimalo še marsikoga, zato bom tu poskusila nekaj povzeti. Prej na to nisem mislila, dopis iz Brisbana me je pridobil za to.

Niso si upali 2,400 let

Človek ima srce le nekaj centimetrov pod kožo, pa operacijska znanost se mu ni upala približati vse do najnovejšega časa. Med vsemi organi v človekovem telesu je srce veljalo za najbolj nedotakljivo. Bolno srce se je moralo samo ozdraviti, ali pa je človek umrl. Oboje se je dogajalo nekako do začetka tega stoletja ali še delj. Bili se že neki zdravniki, ki so mislili na operacijo srca, pa so začeli delati poskuse na živalih, ki so se obnesli. To jih je ojunalo, da bi operirali tudi človeško srce, toda najbolj slavni takratni zdravniki so dejali, da vsaka taka misel mora zdravniški vedi vzeti vse spoštovanje.

Vendar je leta 1868 neki nemški zdravnik začel z operacijami na srcu, toda ne v srcu samem. Ne znam po naše povedati in tudi v angleščini ne razumem vseh besed dr. Navratila, ki pravi, da operacije v notranjost srca niso segle, toliko razumem. Operacij je tisti zdravnik napravil v teku let nič manj kot 124, uspešnih je pa bilo le 50. Tega zdravnika so počasi začeli posnemati še drugi in marsikaj na njegovi metodi še izboljšali. Vendar je šlo zelo počasi naprej in šele med drugo svetovno vojno so operacije na srcu napravile velik korak dalje.

V samo notranjost srca

Leta 1945 je ameriški zdravnik Bailey pogumno potisnil prst v ranjeno srce in z njim razširil tesnobo v srcu, ki je ovirala normalno delovanje. Operacija se ni posrečila, pa tudi še tri nadaljnje ne. Leta 1948 je pa imel popoln uspeh, ko je obenem s prstom porinil v živo srce neko orodje in z njim dosegel uspeh. Vid mu pri tem ni mogel pomagati, ker oko ni prodrlo v srce, le kar je mogel s prstom otipati, na tistem je mogel delati. To peto posrečeno operacijo je napravil na srcu neke žene, ki je bila dotlej popoln invalid. Ozdravela je.

Za njim so začeli z enakim postopkom mnogi, vsaka nova uspešna operacija je kazala naprej, vsaka naslednja je bila lažja. Dr. Navratil piše, da so na kliniki v Brnu kmalu uspešno operirali nad tisoč bolnikov, pa mnogo tudi drugod.

Nezadovoljive so bile zdravnikom te operacije zato, ker niso mogli videti, kaj delajo, čeprav so vedeli, ker jim je tip vsaj nekaj povedal. Je pa vendar vse nekaj drugega operacija na želodcu ali na pljučih, jetrih in tako dalje, ko zdravnik tudi natančno lahko vidi, kaj dela. Ugibali so, kako bi se to dalo doseči pri srcu. Gotovo je, da mora kri iti skozi srce neprestano, tudi med operacijo ne sme prenehati. Da bi pa zdravnik mogel svojo operacijo na srcu tudi z očmi gledati, bi moralo biti srce prazno. Le v srce brez krvi bi se dal napraviti operacijski urez.

Umetno srce.

Tudi to so polagoma iztuhtali, kako srce izprazniti, pa vendar obdržati cirkulacijo krvi po vsem telesu, ker sicer bi na primer možgani utrpeli nepopravljivo okvaro. Iznašli so umetno srce, ki je prevzelo kar mogoče točno delovanje živega srca. To umetno srce ostane med operacijo izven človekovega telesa, izdelano je iz posebne snovi in je v glavnem le krepko delujoča pumpa ali črpalka. Ima število finih cevk, po katerih se kri pretaka v krvne celice mimo živega srca, ki se ta-

Zdenkino srce pod operacijo

ko izprazni in miruje. Na takem srcu zdravnik opravi operacijo z odprtimi očmi in mu ni treba le tipati, kje je kaj narobe in kako bo okvaro spravil v red.

Na ta način so napravili prvo operacijo na srcu v Ameriki leta 1954. Kmalu potem so začeli s temi operacijami menda povsod. Dr. Navratil pravi, da v Brnu na Češkem že leta 1958. Pohvali se, da do časa, ko je pisal svoj članek, je bilo uspešnih 2.500. Sproti pa iznajdejo nadaljnje pripomočke, da orodje in stroje izboljšajo in je zmemrom manj nevarnosti za neuspeh operacije. Na tisoče bolnikov na srcu zdaj skoraj z lahkoto ozdravijo, ki bi bili drugače nujno zapisani zgodnji smrti ali stalnemu trpljenju morda noč in dan.

Zdaj so že tako daleč, da izdelujejo umetne plastične nadomestne dele živega srca, zlasti menda zaklopke, ki odpirajo in zapirajo krvi pot skozi srce in povzročajo bitje. Celo na to mislijo, da bi človeku neozdravljivo srce kratko in malo nadomestili s plastičnim.

Operacijske sobe za srce ("theatre", pravijo temu po angleško) so natrpane z raznimi aparati, ki morajo vsi pomagati pri operaciji. Ti aparati registrirajo reakcijo vseh organov bolnikovega telesa in opozarjajo operaterje, kje je potrebna posebna pazljivost. Zapisala sem "operaterje", zakaj dr. Navratil piše, da je operacijo, kot jih izvajajo

Misli, October, 1967

dandanes, treba kar 15 do 18 sodelujočih. Tudi naznačuje, kaj posamezni delajo ali na kaj pazijo, pa bi človek moral poznati medicinski jezik, da bi mogel še o tem kaj povedati.

Za konec naj povem še to, da mi je med pisanjem tega članka, ki sem ga z veliko težavo sestavila, ker ne poznam dosti zdravniških izrazov, prihajala velika želja: Oh, zakaj nisem šla v šolo za zdravnico! Domišljujem si, da bi bile potem MISLI polne mojih zdravniških člankov, na avstralske tičke in drevesa bi kar pozabila, čeprav je tudi naravoslovje imenitna stvar.

Zdenka Jelinko po operaciji

SEPT. KRIZANKA REŠENA

Vodoravno: 1 vir — 4 sopem — 7 anonim — 8 copat — 10 Apači — 12 liter — 14 bleđi — 16 javor — 19 sloka

Navpično: 1 vaza — 2 in — 3 roka — 4 Sicilija — 5 Omo — 6 meter — 9 pot — 11 pol — 13 eno — 14 bos — 15 Edo — 17 vi — 18 re

Rešitev poslala: Mojca iz Granville

OBISKI

Za Misli napisal

Vinko Beličič, Trst

III — 2

V DEŽELI JE PREDPUST: zgodnji marec, ko ob koncu dneva v mraku oblačne zdravamarije po vrtovih zaživijo tihi zlatordeči ognji. Posebno gosti so popoldnevi: zvonec nenehno poje, nenavadni obiskovalci si kar kljuko podajajo. Male maškare molče strmijo vame in drgnejo palec ob kazalec desne roke, kar pomeni "Dajte kak drobiž!" Skrbno in izvirno so našemljene. Trudim se, da bi katero spoznal, a le redko zadenem. Ob zavesti, da moram biti kot pripadnik manjšine večno v formi, rad vprašam: "Znaš slovensko?" Če maškara pokima, dobi kaj več; ako me gleda mutasto, ji ne zamerim. Ali ni njena pravica, da za vsako ceno varuje svojo nespoznavnost?

"Naj imajo veselje, še prehitro bodo minila ta leta. Naj imajo lep spomin name. Učiteljice bodo jutri (in sploh te dni) že malo potrpele!"

In v smehu iščem še zadnji drobiž.

Stari gospod Čebihin nad nami maškar živih ne more videti. Naravnost alergičen je nanje! Ni je bolj tragikomične podobe, kot je poklapana maškara, ki se nadrta spušča po stopnicah in še vedno nekaj bobni nad njo.

... Za kosilo se kuha svinjski rep v fižolu. Ni treba stati zraven, in ko dvakrat nakratko pozvoni (tako smo dogovorjeni s poštarjem), pogledam na uro in se mi zdi nekam zgodaj zanj.

Podpišem se in zabeležim še čas, poštar jadrno odide, sam pa strmim v ekspresno pismo z mnogimi žigi in velikimi znamkami. Nato ga odprem.

"Trije pridejo!"

Hodim po hiši ko ujeta žival. Prilijem vode fižolu in čakam, da se vrne družica mojega življenja . . . tista, ki je včeraj na laskavo pripombo "Gospa, vi ste pa že zelo zarjaveli!" odgovorila jedrnato: "Seveda, ko sem tri ure čakala Ljubljance pri morju."

Trije pridejo, počakam naj jih pri Ribarnici med enajsto in dvanajsto. Čas je, brž dol! Ponovno prilijem fižolu (svinjski rep se je že močno napel), napišem nekaj ženi na listek in odhitim. No, danes se bom pa jaz vrnil zagorel iz Trsta, zakaj marčno sonce pripeka skozi čisti zrak, da je veselje. Popoldan mi sicer pojde, kup zvezkov bo ostal nepo-

pravljen (dasi prostodušno izjavljam: ne bo mi dolgčas po njih), a zato lahko rečem, da bom pred temi tremi jutri imel mir.

... Nedelja. S prijatelji smo se domenili, da pojedemo po kosilu malo na zrak. Narava se prebuja in kliče.

Pripravljen sem, žena pa se kar ne more odtrgati: pri mizi sedi ob najmanjšem, ki je brez moči ob nalogi iz geometrije. Stvar ne gre nikamor. Žena je preponosna, da bi me poklicala na pomoč, jaz pa tudi nisem častizeljen. Kaj vse sem že znal — in pozabil!

Stopim iz hiše, da pogledam, ali prijatelji že gredo. Menda se ne bodo ustrašili vremena? Dež pada name (sladki marčni dež . . .), jaz pa gledam jasnino, ki se bliža.

Prijatelji prihajajo — po očeh vidim, da niso navdušeni za daljšo pot, voljni pa so pristati na pameten kompromis.

Onadva pri mizi se dalje mučita: njena potrpežljivost in njegova pokorščina sta ganljivi. Prijatelji čakajo stojé, jaz tudi, a zunaj dežuje. Kar naj! Bolj ko zdaj dežuje, prijetneje bo potem narava dišala v soncu.

Zvonec . . .

Truma ljudi pred vrati: oče, mati, trije otroci.

"Kar noter, Ljubljanci: ne boste menda na dežju stali!"

Kakor je dnevna soba prostorna, zdaj je polna.

"Ne strašite se nas," žareče pravi tista mati, "samo na skok smo prišli, samo nekaj denarja bi radi spravili pri vas. Smo že vse nakupili. Tudi nam se mudi domov, tudi naši otroci imajo še delo za jutri."

Naš najmanjši je ko kupček nesreče. Žena simulirano dobre volje pove, s čim se ubada.

"O," zagostoli obiskovalka, "mogoče bi pa naš Pavel kaj pomagal! — Pavel, izkaži se!"

Oče skromno dostavi: "Matematika ga veseli. Pravijo, da je najboljši matematik med študenti v Sloveniji."

Pavel se krotko usede in potihno prebere nalogo v knjigi.

(“Če narišemo iz točke na osnovnici enako-krakega trikotnika pravokotnici na kraka, je ta vsota stalna in enaka višini na krak.”)

Trepečem, ali bo fant kos tej nalogi. Nekam boječ se mi zdi. V kakšni zadregi bo, če bo moral vpriči toliko ljudi povesti roke!

Toda fant sedi, molči, premišljuje (mi se iz obzirnosti pogovarjamo tiše), nato začne risati, pisati . . . in razreši! Z nasmehom nas krotko pogleda zkozi naočnike.

Slovenija se je izkazala! Vsi se oddahnemo. In zunaj tisti trenutek posije sonce.

Avto na cesti je še vedno prižgan; ko sta oče in mati pustila v našem varstvu rdečkasto kuverto polno različnih tujih bankovcev, in nekaj popila, se vsa petorica odpelje proti Ljubljani. Mahamo jim v iskrem predsprehodnem razpoloženju in čutimo: takšnih desetminutnih obiskov je še Bog vesel.

PRIPOMBA K VPRAŠANJU SLOVENSKEGA

GRBA

Urednik

Pred nekaj leti, ko je šlo za naš narodni grb v družtvih Canberra, Sydney in menda tudi Melbourne, sem poedincem pravil, da v grbu nima mesta polmesec, ampak čoln, ladjica. Pozabil sem pa, odkod to vem, zato nisem o stvari pisal v MISLIH.

Zdaj berem v listu TABOR, št. 7,1967:

Moj prednik kot škofijski kancler v Ljubljani, mons. Josip Dostal, je bil priznan umetnostni zgodovinar in je tudi predaval na teološki fakulteti umetnostno zgodovino. On je vedno trdil, da sestoji slovenski narodni grb iz **treh zvezd in čolna**, in nikakor ne polmeseca. Od kod je vzel to trditve, ne vem. V resnici pa je tako imenovani polmesec v grbu tako raztegnjen, da je bolj podoben čolnu kot polmesecu.

Mons. dr. Jos. Jagodic l.r.

ŌČETOVSKI DAN V SYDNEYU

Proslava dne, ki so jo naši otroci priredili svojim očkom, atekom in papanom, je bila spet letos dobro obiskana, kakor vsako leto. Torej nič novega? Nekaj pa vendar: letošnja prireditev je bila “drugačna”. Nastopali so naši najmlajši in to — z ogromnim uspehom! Prav res zasluŹijo, da jih navedem po imenih:

Štefan Šernek in Tone Frank sta nam zaigrala na harmoniko. Mirjana Bavčar je bila tako pridna, da se je naučila kar dve pesmici: Veter razgrajač in Šolsko leto je minilo. Njen bratec Bogdan se nam je predstavil z deklamacijo: V šolo, našo šolo! Irma Barba je z velikim pogumom zapela “Moj očka ima konjička dva”. Bena Selak nam je deklamirala “Topli veter”, sestra Brigita se je dobro odrezala z “Jaz grem na zeleno travco”. Tudi Tone Frank in sestra Adrijana sta se uvrstila med mlade pevce.

Po kratkem presledku je nastopil Pavel Barba z deklamacijo “V tujini” in se z njo prav posebno dotaknil naših src. Prav tako Andrejčka Kobala ne

bomo zlepa pozabili. Njegova pesem je krepko donela po dvorani in način podajanja je delal konkurenco velikemu Carussu, Gigliju in še komu. Andrejček se bo kmalu lahko pridruŹil očku Vinku pri škrjančkih. Sploh smemo upati, da g. Klakočerju ne bo zmanjkalo pevcev, če smemo soditi po nastopajočih talentih.

Posebno presenečenje nam je prinesla igrica “Rdeča kapica”. Bila je pod komando dobrodušne gdične Vodopivčeve. Vsi nastopajoči zasluŹijo pohvalo: Marička, Ivanka in Mirko Ritlop, Janez, Anica in Marko Valenčič, Nada in Suzi Kropelj, Igor, Irena in Andrejček Kobal, končno pa še g. Prelec, ki je bil “volk” in se je moral ta večer uvrstiti med otroke. Prav pristajalo mu je.

Za lepo uspelo prireditev moramo dati priznanje ne samo učiteljstvu Slomškovih šol, ampak tudi mamicam, ki so svoje male doma veŹbale za nastop. Le tako naprej, nobenega dvoma ni, da bo prihodnje leto dvorana spet polna, če Źe ne premajhna. Čestitke vsem! — **Vlasta**.

Kako je Rafael izgubil delo

Zvonko Velišček

LJUDJE GA IMAJO ZA POHAJAČA in lenuha že nekaj dni. Po svoje imajo prav. Fant je pa poln tesnobe in ne ve, kaj bi naredil. Brez dela je in denarja mu zmanjkuje. Če bi ne imel prijatelja Toma, ki mu rad pomaga v nesreči, si ne more misliti, kaj bi bilo z njim.

Sicer pa te nesreče ni čisto sam kriv. V tovarni je delal v nočni izmeni. Šef ga je postavil k stroju in mu naložil, naj naredi to in ono. Naloženo je postoril v eni uri, potem so bile pred njim dolge nočne ure brezdelja. Vse okoli je bilo prazno, skoraj mrtvo. Dva delavca sta spala in krepko smrčala. Rafael se ni čutil zaspalega. Kaj naj počne, da ubije dolčas?

Domislil se je. Sedel je k mizi, izvlekel papir in svinčnik. Začel je pisati novo črtico. V takem okolju ni mogla biti prijazna in ljubka, nekaj težkega in mračnega je moralo biti v njej. Že naslov veliko pove:

HČERKA NESREČE

Zbudil sem se v pozno jutro. Oče, mati, bratje in sestre že delajo na brajdi. Nihče ne sme ostati doma, ker delo je nujno in žrtvovati se je treba teh nekaj dni, ko so breskve zrele. Jaz pa, lenoba lena, sem se nalašč delu odtegnil. Sam v hiši sem si skuhal kavo in jo popil. Kaj zdaj? Ne, na delo nikamor, prav nič se mi ne ljubi.

Stopim ven in sedem na dvorišču pod oreh. Zgledam se v sinje nebo. Občudujem sinjino in modrino neba, tu pa tam povestim oči in se ozrem na Kobaler in Matajur. Nenadoma me vzdrami prihod mlajše sestre, ki je prišla domov kuhat kosilo. Razveselil sem se šestnajstletne Anke, najljubše mi sestrice. Pri njej ostanem in med njenim kuhanjem si bova delala družbo. Imela me je rada, niti zaradi lenarjenja pri njej ni bilo zamare.

"Hej, bratec, da se mi ne pretegneš od dela!"

"Tudi ti bi lahko še tam ostala", jo podražim, "saj še ni taka sila za kuhanje kosila."

Stopim za njo v kuhinjo, njej pa ni več za šalo. Pove mi v kratkih besedah, kako je oče nakačen, naj se vendar spravim takoj za drugimi nad breskve, drugače jih bom bridko izkupil.

Dan je bil vroč, nič mi ni dišalo na delo, doma pa tudi ni kazalo ostati. Rajši pojdem na vas, že vem kam.

"K Tatjani pojdem", šepnem Anki in že me ni bilo. Nisem čul, da bi sestrica kaj odgovorila.

K Tatjani! Da bi ne bil šel! Ne bil bi si naložil te strašne kazni, ki me je zadela zavoljo nepokorščine staršem. In zdaj moram svetu razodeti globoko skrivnost naše vasi. V njej je hiša, v kateri je stanovala Tatjana popolnoma sama. Bila je deklica, ki je zanjo vzplamtelo moje srce. Očeta ni imela, mati je šla stanovat v kočjo v gozd proč od vasi. Oprijela se je bila neke čudne vere, nič podobne naši krščanski. Sovražila je krščanske ljudi in še živeti ni hotela med njimi. V svoji slepoti je govorila, da bi najrajši vse po vrsti pobila.

Mislil si, da bodo rekli ljudje, ko bodo brali to zgodbo: to ni nikaka črtica, pravljica je. Pa ni res! Vse, kar mi piše svinčnik po belem papirju, je gola resnica, niti črke si nisem izmislil. Ne tajim, da je kot pravljica, vendar je samo črtica.

Materi v gozdu je Valburga ime. Svoje Tatjane ni mogla pridobiti za krivo vero, z njo ni hotela živeti, dovolila pa je, da ji je hčerka v gozd hrano nosila. In to je Tatjana pogosto delala, ljubezen do matere ji je v srcu dalje živela.

Ko sem prišel v Tatjanino hišo tisto dopoldne, se je sirotica ravno odpravljala na pot k materi. Solze so ji že polzele po licih, zakaj zmerom je jokala, ko je šla k materi in se od nje vračala. Mene je sprejela v hudi zadregi. Rada bi ostala z menoj, saj sem bil v vasi njen edini prijatelj in tolažnik v samoti, zavoljo matere je ljudje niso radi imeli. Ni vedela drugega izhoda, povabila me je, naj grem kar z njo. Lahko zaostanem v bližini kočje, tam jo počakam, ko opravi pri materi.

Obstal sem v začudenju, vendar sem povabilo z veseljem sprejel. Stopala sva po izhojeni stezi in pomagal sem Tatjani nositi nelahek tovor. Vročina je žgala, da se nama ni ljubilo dosti govoriti.

"Tukaj počakaj", je rekla Tatjana v bližni zasilne kočje.

Tedaj me je nekaj prijelo in sem dejal: če sem že enkrat tukaj, bom šel prav do kočje in si čudno ženo ogledal. Je že lepa vrsta let, odkar sem jo zadnjič videl. Tatjana je privolila. Morda bo to dobro za mater.

Vstopiva in Tatjana me predstavi:

"Mama, to je moj prijatelj Rafael, rada se imava in pomagal mi je nositi tovor. Vročina je huda, prav ustregel mi je".

Zena upre svoje oči vame in takoj sem vedel, da je že napol nora.

"Prijatelj, praviš? Seveda pa sovražnik krščanske vere, drugače bi ne prišel do mene."

"To pa ne, to pa ne, kristjan sem in ostanem!"

Tisti hip me je udarila z neko stvarjo v obraz, da sem takoj padel v nezavest. Moralo je biti že pozno, ko sem se prebudil. Ob meni je jokala Tatjana vsa pretepena, na obrazu so se ji poznali sledovi udarcev. V očeh sem ji bral grozo. Skušal sem vstati, a sem začutil, da so mi noge zvezane, pa tudi roke. Na pomoč bi poklical, pa koga? V rokah nore žene sem, lahko me ubije kot mačko. Pogledam spet Tatjano — tudi ona je bila zvezana. Oh, ljuba Anka, moja lepa sestra, nikoli več te ne bom videl. Da bi ti vedela, kako je z menoj, če bi mi ne mogla pomagati, vsaj moj zadnji pogled bi padel nate, preden umrjem . . .

V koči je bilo nevzdržljivo vroče, silna žeja me je mučila. Tatjana je bila bleda kot sneg, še jokati ni mogla več. Molče sva se gledala, brez moči sva bila, oba obsojena na smrt.

Vstopila je Valburga in naju sovražno pogledala.

"Nekaj mi pravi, da vaju moram umoriti, s tem si pridobim nebeško kraljestvo. Prav razločno sem slišala glas, zunaj pred vrati sem ga slišala".

Ko je to izrekla, je pokazala nož v roki in z njim zmahnala. Grozen krik je razkral tišino. Tatjanina glava je omahnila in ji obležala na prsih. V meni se je vse strdilo.

"Zavoljo tebe, grdoba krščanska, sem umorila lastnega otroka. Le zakaj je pripeljala s seboj tebe, ko je morala vedeti, da te ne maram videti. Ona je že kaznovana, zdaj si na vrsti ti . . ."

Dvignila je nož, pred menoj se je vse stemnilo.

"Stoj, nesrečnica!"

Zaslišim ta vzklik in napnem oči. Bil je moj oče, ki je pograbil Valpurgino roko in ji izbil nož. Tisti hip je stopila tik zraven očeta Ankica, moja preljuba sestra.

"Ankica!" — To sem še mogel zaklicati, takoj nato sem se izgubil v trdo nezavest . . .

Močno sem zbolel. Napadale so me silne duševne motnje. Nепrestano se mi je bledlo. Včasih se mi je zdelo, da plavam v zraku in se na oblakih igram z angelci. Pravil sem Anki, ki se ni za hip odmaknila od moje postelje, kako lepo je umreti in biti v nebesih. Potem sem padel v globino in se lovil brez pomoči v neznano črnino. Tako so se menjavale blodnje.

Včasih sem se nekoliko zavedel in sem začutil, da mi je obraz ves moker in vse okoli mene zmočeno od solz, ki jih je ob meni in nad menoj prelila ljubljena sestra Anka.

Prišel je vendar dan, ko sem ozdravel. Posedal sem s sestrico pod orehom in se veselo z njo pogovarjal. Novo življenje me je veselilo, da me misel na strašno preteklost ni dosti motila. Še ko sem zvedel, da je zmedena Valpurga umrla od srčne

kapi, me novica ni razburila. Za Tatjano sem bil prepričan, da se igra z angelci nad oblaki, še vse lepše kot sem se jaz v bolnih blodnjah. Privoščim, ji, jaz si bom pa nekoč izbral drugo dekle, ki bo kolikor moč Tatjani podobna . . .

— — — — —

Do sem je napisal Rafael svojo črtico in se je pripravljaj, da jo pazljivo prebere in znova preso-di. Kar ga nekdo prime za ramo in ga strese. Seže mu čez ramena in pograbi papirje. Površno jih pogleda in vrže nazaj.

"Tako torej opravljaš ti svoje delo v naši tovarni! Zjutraj se oglasi v pisarni, izplačal te bom, potem mi za vselej izgini spred oči!"

Rafael je hotel pojasnjevati, pa šef se ni ustavil, da bi poslušal. Molče je fant zjutraj vzel ček in odšel. Črtico je pokazal meni in sem jo bral. Moja misel je, da Rafael ni kriv. Zdi se mi, da je mučenik slovenskega slovstva, kot jih bilo že mnogo pred njim in jih bo še.

KONGRES ZA SLOVANSKO ZGODOVINO

V SALZBURGU

Vršil se je skozi pet dni v začetku letošnjega septembra. Bil je že drugi tak kongres in sledili mu bodo nadaljnji, prihodnji bo v Regensburgu. Zanimivo je, da se ti kongresi vrše na nemški zemlji- Dober znak, da slovanski svet vedno bolj vzbuja pozornost, ki pred njo niti Nemci ne morejo več zapirati oči.

Na kongres so prišli v prvi vrsti slavisti iz Evrope in Amerike, pa tudi uradni predstavniki držav in cerkveni dostojanstveniki. Med prvimi je bil najbolj viden avstrijski kancler dr. Klaus, ki je bil kongresu tudi pokrovitelj. Med drugimi zagrebški nadškof in kardinal šeper. Toplo je pozdravil kongres rektor salzburške univerze dr. Rene Marčić kajpak vsaj po krvi Slovenec.

Če vemo, da je imel kongres 34 častnih predsednikov — med njimi Slovenca dr. Milka Kosa iz Ljubljane — dobimo slutnjo, koliko je moralo biti ostalih udeležencev. Slovnski znanstveniki so prišli iz Ljubljane in Amerike, pa še dr. Metod Turnšek iz Koroške. Predavanja so bila po večini v nemščini in francoščini, nekaj tudi v angleščini. Debate in pogovori pa v raznih slovanskih jezikih. Od Slovencev so s predavanji nastopili trije.

V zvezi s kongresom so bile še druge prireditve, kulturne, družabne in verske. Kardinal šeper je imel v salzburški stolnici staroslovensko (gla-golsko) mašo.

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

MESEC OKTOBER je dobil ime po številniku "octo", ki je latinska beseda za naš osem (8). Seveda je zdaj deseti mesec v letu, svoje ime je obdržal iz časov, ko so stari Rimljani računali čas po luninem koledarju. Kako je dobil v našem jeziku ta mesec ime vinotok, bo gotovo Pepe Metulj nekoč povedal. V oktobru so se stari Rimljani spominjali, da je njihov bog — malik — Saturn po starem izročilu prinesel človeštvu zlato dobo, v kateri naj bi človek živel brezskrbno in užival samo veselje. Zato so praznovali razbrzdan čas "saturalij" in za kak dober dan pozabili "razredne" razlike. Bogati in revni, svobodni in sužnji so zamenjali oblačila, se smatrali za brate in sestre, pa so prav v smislu pustnih šem rajali in uganjali vsakovrstne razbrzdanosti. —

— ★ —

Med odkrivači Avstralije smo zadnjič omenili Flindersa. Njegov sodobnik je George Bass, ki je tudi zapustil več sledov v krajevnih imenih širom po Avstraliji. Sprva je bil le ladijski zdravnik in je kot tak skupno s Flindersom uspešno dovršil dvoje potovanj. Potem je dobil poveljstvo nad odprto jadrnico z nalogo, da preišče obalo N.S.W. južno od Sydneya. Leta 1797 je nastopil plovbo in izpopolnil že obstoječo zemljepisno karto kapitana Cooka, sam pa na novo začrtal še 300 milj obale. Dospel je do Melbournu v tako imenovani Zapadni zaliv.

Gibanje vetra in morskih valov je potrdilo Bassovo prepričanje, da je Tasmanija — takrat še Van Diemen's Land — otok zase. Zato se morská ožina med Tasmanijo in Victorijo po njem imenuje Bass Strait. Dobil je pa tudi nalogo, da skupno s Flindersom preišče in začrta obalo Tasmanije. Končno se je Bass z uspehom vrgel v trgovske posle, nekoč se je pa na plovbi v Južno Ameriko nekje izgubil in vsaka sled za njim je izginila.

— ★ —

Zakaj — zato

Zakaj piščanček v jajcu ne pogine od lakote in se ne zaduši od pomanjkanja zraka?

Zato, ker se v času tritedenskega razvoja hrani z jajčnim rumenjacom in beljakom, potrební zrak s kisikom pa dobiva skozi lupino, ki je nevidno luknjičasta.

Zakaj žabam na suhem goltanec tako čudno utripa?

Zato, ker ima žaba zelo majhne nosnice in če hoče vdihniti dovolj zraka, ga mora požreti.

Zakaj sonce vse huje peče, kadar sije skozi lečo?

Zato, ker leča pravokotno padajoče sončne žarke zbere v skupno točko, ki se imenuje žarišče in se zaradi v žarišču skupaj zbranih žarkov njihova temperatura poveča.

Zakaj pes moli jezik iz gobca, kadar mu je vroče ali kadar je stekel?

Zato, ker njegova koža nima por kot jih ima človekova, da skozi nje pronica znoj. Ko znoj izhlapeva skozi pore človekove kože, dobimo občutek svežine. Pes si pomaga do takega občutka svežine s tem, da moli jezik iz gobca, to mu je edina možnost.

— ★ —

Kar je bila včeraj fantazija, je danes resnica. Kar je danes resnica, bo jutri fantazija. Ni varno, da se navdušujemo nad časi, v katerih živimo. Šele naši zanamci bodo uvideli, da smo živeli v fantastičnih časih.

Sosed Tone je izjema. S svojo taščo se zelo dobro razume. Ko sem ga vprašal, kako je to mogoče, mi je povedal: Jaz pač živim v Avstraliji, moja tašča pa v Ameriki.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$8: Karl Štrancar; \$6: dr. S. Madirazza, Ivan Mihelj, Milan Bratoš, Jože Kovačič;

\$4: Marko Golar; \$3: Rudi Jakšetič;

\$2: Tilka Širca, Jože Vogrinčič, Karl Rožanec, Miro Penca, Franc Uršič, Stanko Vatovec, Branko Jerin, Anton Židan; \$1: Ferdinand Slevce.

P. PODERŽAJ, INDIJA: F.K. \$10, Neimen. \$4, Fr. Danev \$1. — Na drugem mestu v pričujoči številki čitajte misijonarjevo zahvalo!

SLOMSKOV SKLAD: \$2 Ivan Legiša.

SLOVENIK V RIMU: N.N. (Victoria) \$20; N.N. (South Austr.) \$5; Ivan Jenček \$2; P.B.A. \$10. — Zdaj manjka do letošnjega tisočaka še \$97. Kajne, da jih pred koncem leta dobimo?

Vsem: prísrna hvala in Bog obilno povrnil!

AKCIJA ZA DOM

OBLJUBLJENO "TRETJE LETNO POROČILO" se nam je končno posrečilo spraviti v tisk. Pri takšnem delu neizkušeni tiskarjem rade nagajajo tehnične ovire in to nam tudi letos ni bilo prizanešeno. Upam, da ga boste zato še z večjim zanimanjem brali. Poročilo prinaša nekaj slik z letošnjega "bala". Nekaj člankov prikaže delo Akcije v preteklem letu. Prav tako vsa imena darovalcev do konca junija. Poročilo boste prejeli še ta mesec.

Oglas tu spodaj vas vabi na GASILSKO VE-

S.D.S. AKCIJA ZA DOM

vabi na

GASILSKO VESELICO

v soboto 28. Oct. ob 8h zvečer

MASONIC HALL GUILDFORD

Vsi bomo "špricali" neglede kje gori!
Izvrstna godba, bogat srečolov, otvoritev
"Starega Piskra". Vse to nam zagotavlja iz-
vrstno zabavo! Na svidenje!

SELICO. Naj dostavim: Da ne bomo "spricali" tam, kjer ognja ni, nas bodo nadzorovali posebni žandarji. Pridite, gasili bomo (žejo), ker bo verjetno takrat že vroče, gorelo pa ne bo nikjer, če Bog da.

Potlej pa to: Akcija skuša ohraniti stare običaje Slovencev, zato je spodaj oglaš tudi za MARTINOVANJE v soboto 11. novembra — točno za god sv. Martina, ki naj nam zopet pošlje blagoslov vina. Ta prireditev bo po daljšem času spet v cerkveni dvorani v Paddingtonu.

Največje presenečenje vas pa čaka za novo leto. Bo res nekaj posebnega. Zvedeli boste prihodnji mesec, ko boste pazljivo prebrali MISLI. Takrat bo tudi novoletno žrebanje — SREČOLOV! Srečke so še v prodaji. Vsakdo naj kupi vsaj dve, če jih še ni, AKCIJA se bo s tem lepo opomogla.

NOVI DAROVI ZA DOM: \$20: Adolf Persič; \$9: J. & M. Plesničar; po \$5: Slavko Hrast in Mario Saksida; po \$2: Angel Bajt, Franc Danev, Alojz Lupša; po \$1: Ludvik Klakočar in Jože Kostevec.

Iskrena hvala! — Rudi Brežnik.

S.D.S. AKCIJA ZA DOM

vljudno vabi na:

"MARTINOVANJE"

v soboto, 11. novembra ob 8 zvečer

V ST. FRANCIS HALL, PADDINGTON.

Povabite s seboj tudi prijatelje in znance,
posebno tiste, ki so še malo časa v Avstraliji
in ne vedo za naše prireditve!

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Službe božje

SPREMEMBE ZA DVE NEDELJI V OKTOKRU:

Nedelja 22. okt., (četrt):

1. Namesto pri sv. Patricku, Sydney, bo naša služba božja v Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30.

2. Namesto naslednjo nedeljo, peto v mesecu, bo naša služba božja v HAMILTONU-New Castle, ob 6. pop. (Sacred Heart Church) to nedeljo.

3. Za Villawood (Gurner Rd.) ostane nespremenjeno: ob 10:15 kakor navadno.

Nedelja 29. oktobra (PETA v mesecu — KRISTUS KRALJ):

1. dopoldne nikjer naše službe božje,

2. popoldne v katedrali St. Mary's, Sydney za nas vse, kakor povedano v posebnem razglasu na tej strani.

Sreda 1. novembra (praznik VSEH SVETNIKOV)
St. Patrick, Sydney, ob 8 zvečer.

Četrtek 2. novembra (VERNE DUŠE):
St. Patrick, Sydney, ob 8. zvečer.

Nedelja 5. nov. (prva v mesecu):
Blacktown (stara cerkev) ob 10:30
Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 12. nov. (druga):
Sydney (St. Patrick) ob 10:30
WOLLONGONG (St. Francis Home) ob 4:45.

PRIDITE, MOLIMO!

V nedeljo 5. novembra bo spet skupna molitev za blagor domovine v znani kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu ob 2. popoldne.

Poleg navadnih namenov bomo vključili v molitev prošnje za pokojne rojake, ki so žrtvovali v revoluciji življenje za svobodo vere in javnega udejstvovanja v ljubljeni domovini. Spominski dan Vernih duš, ki bo malo pred tisto nedeljo, nas k temu spodbuja po besedah iz Pisma: Sveta in zveličavna je molitev za rajne . . .

ZAPOVEDAN DAN VSEH SVETIH

Med redkimi zapovedanimi prazniki v Avstraliji je tudi god VSEH SVETNIKOV. Letos pade na sredo v prvem tednu novembra. Udeležba pri sv. maši je ukazana, če kdo nima veljavnega izgovora. Seveda bodo povsod tudi večerne maše.

Za Slovence posebej bo sv. maša pri sv. Patriku, Sydney, ob 8. zvečer.

TUDI NASLEDNJI DAN, verne duše, v četrtek 3. nov., se zelo priporoča sv. maša. Za Slovence zopet pri sv. Patriku ob 8. zvečer.

ROMANJE V KATEDRALO, SYDNEY

za praznik Kristusa Kralja

Udeležilo se ga bo blizu 20 narodnostnih skupin. — V znamenju LETA VERE.

S škofom bodo somaševali mnogi izseljenski duhovniki v latinščini.

Pridiga nadškofova bo v angleščini.

Pred darovanjem bo zbor narodnih noš iz vsake skupine v procesiji nesel na oltar kruhe in vino za posvetitev. Med sv. mašo skupno obhajilo.

Zberemo se ob dveh popoldne pred glavnim vhodom v katedralo pod stopnicami. Poiščite naša bandera in znak: SLOVENIJA.

**NUJNO PROSIMO: VSE NARODNE NOŠE
NA DAN!**

Spovedovanje v katedrali od 1:30 naprej.

Na spovednici bo slovenski napis.

Misl, October, 1967

LETO VERE NAS KLIČE

Papež ga je razglasil za praznovanje 1900-letnice smrti obeh apostolskih prvakov. Po vsem svetu praznujejo LETO VERE. Seveda ne le s kakimi zunanji manifestacijami. Služi naj nam za poglobitev verskega prepričanja in življenja po veri.

Po škofijah in župnijah prirejajo posebna zborovanja s predavanji o verskih zadevah. Gre za poglobitev verskega znanja. Seveda se vse to v Avstraliji vrši v angleščini, pa mnogi jo obvladate dovolj, da vam lahko udeležbo nujno priporočimo. Podrobnosti najdete v tedniku THE CATHOLIC WEEKLY.

Za neangleške narodnosti bo posebna velika prireditev na dan KRISTUSA KRALJA v sydneyški katedrali. Tudi Slovenci se je moramo udeležiti v kar največjem številu. Spored je natisnjen tu zraven. Naj res nihče ne manjka, če mu je le mogoče priti.

č IN ŠE ENKRAT: **Narodne noše ta dan vse brez izjeme na plan!** — P. Valerijan.

ZA SESTRSKO HIŠO V SYDNEYU

P. Valerijan

TA MESEC POTEKA LETO, odkar smo začeli zbirati darove. Še kar hitro smo našli razumevanje in — dobrotnike. Začetek je torej dober, hvala Bogu, pa ko stopamo v drugo leto, ne smemo rok križem držati. Do cilja je še daleč. Prepričan sem, da nihče ne misli: dovolj smo nabrali, napravimo zapik!

Prav pretekle tedne sem bil precej z doma. Saj veste, zakaj. Treba je bilo pomagati p. Baziliju v Melbournu. Pa sem ravno s tem imel priložnost, da sem se za sestrsko hišo v Sydneyu še bolj navdušil. Ko gledaš delo sester od blizu, nehote dobiš misli: Kakšen praznik bo za Sydney, ko bodo častite tudi k nam prišle!

Sestre delajo skrito in tiho, brez fanfar, ki bi na njih delo opozarjale. So pač Bogu posvečene, ne štejejo žrtev in delovnih ur, ne merijo potov in naporov, vse za Boga in duše! Dobil sem pa vtis, da mnogo rojakov v Melbournu tega dela ne pozna, zato premalo upošteva. Toda čas bo tudi to pomankljivost dopolnil.

Mi v Sydneyu si skušajmo najprej to vzeti k srcu, pa bodo darovi kmalu obilneje tekli. Ne moremo sester vabiti sem, dokler nimamo zanje poštene strehe in potreščin za delo. Kdaj bomo mogli, ve Bog in odvisi od nadaljnje darežljivosti rojakov. Morda je bilo v preteklih tednih po-

Misli, October, 1967

majnkranje mojih osebnih stikov z rojaki, da nismo napredovali kot nekaj mesecev poprej. Vendar so se nabrali naslednji darovi:

§ 20: G. Matejko; § 6 Rozalija Veenstra; po § 5: Vinko Kobal, Neimenovan; § 3: Ivan Zlatar; po § 2: Marija Kos, D.T., Matija Okorn.

Bog obilno povrni! Sv. maša za dobrotnike opravljena 1.10 sestre v Melbournu opravijo molitveno uro.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

P o r o k a

Vinko Osolnik iz Celja in **Marija Falez** iz Orehove vasi. Priči sta bila nevestin brat Cvetko Falez in Henrik Satrapa. — Canberra, 16. septembra 1967.

K r s t i

Franc Marko Svenšek, Alexandria. Oče Albert, mati Angela r. Horvat. Botrovala je Rozalija Kučan — 2.9.1967.

Silvija Linda Jamšek, Burwood. Oče Ciril, mati Frančiška r. Sladič. Botrovala Stanislav Ferjančič in Ivanka Bulovec. — 3.9.1967.

Dušan Branko Samsa, Condell Park. Oče Karlo, mati Hedvika r. Babulc. Botrovala Toni in Silvia Samsa. — 24.9.1967.

Robert Koželj, Summer Hill. Oče Herman, mati Erika r. Penev. Botrovala Henrik in Marija Kambič. — 1. 10. 1967.

Diana Kristina Prinčič, Fairfield West. Oče Bruno, mati Sonja r. Zorc. Botrovala Jože in Marija Prinčič. — 1.10.1967.

AVE MARIA v Lemontu, Amerika: Drugi vatikanski koncil je prikazal Cerkev, njeno delo in življenje, njene odnose do sveta in vseh ljudi, pod enotnim vidikom: Cerkev je Kristusovo skrivnostno telo. Cerkev smo si predstavljali kot vez med Kristusom in ljudmi, ki je v sredi med Kristusom in nami, ki jo je ustanovil Kristus, da nam deli njegovo odrešenje. Res je, da ta predstava ni popolnoma napačna, a ni popolna. Cerkev je več! Cerkev je sam Kristus med nami in v nas. Zato se imenuje Kristusovo skrivnostno telo. Koncil pravi: V tem telesu se razliva Kristusovo življenje v verojoče, kateri se po zakramentih na skrivnost, a stvaren način zedinjajo s Kristusom. —

NEW SOUTH WALES

Glebe: — V mesecu oktobru ne smemo prezreti, da bo 13. dan v njem zadnji, ko se obhaja 50letnica fatimskih prikazovanj. Kraj prikazovanj Marijinih trem pustirčkom se je imenoval Cova da Iria, ki je bil obširen pašnik blizu vasi Fatima. Srečna trojka, ki jo je nebeška Mati tako počasičila, so bili: deklici Lucija in Jacinta, pa deček Francek. Leto poprej je angel Miru te otroke pripravljaj na te čudovite dogodke. Videli so ga trikrat. Prvič jih je naučil posebno molitev, drugič jih je obhajal, tretjič jih je spodbujal k stanovitnosti v molitvi. Danes od vseh treh živi le še Lucija, ki je karmeličanka na Portugalskem. Srečala se je osebno s sv. očetom Pavlom, ko je letos v maju obiskal Fatimo. Vse, kar je v zvezi s Fatimo in dogodki tam, je usmerjeno v to, da bi na svetu zavladal ljubi mir, če bi ljudje le hoteli. V ta namen je tudi ustanovljena tako imenovana Blue Army, sinja armada, ki ima sedež v Združenih državah Amerike. Obstaja že nad 20 let in imenuje samo sebe "duhovno vojsko nebeške Gospe" za borbo proti brezboštvu in za mir na svetu. Njeno orožje je "orožje Fatime" — molitev, dobrotelost in žrtve. V vsem je na prvem mestu duh ljubezni do Boga in bližnjega, ker je to prva duhovna sila, ki je svetu zmerom, posebno dandanes, tako nujno potrebna. — **Peter Bizjan.**

Concord. — Ali ste videli, kako drugačen fant od fare je sinjor Saragat, da se mister Johnson lahko za najbližjim voglom skrrije pred njim! Avstralija se je skoraj čez pol razklala, ko je bil tu veliki Amerikanec: naš Labour in Liberal sta si skoraj v lase skočila. Mister Johnson se je komaj umikal, da ni prišel med dva mlinska kamna. Kaj pa sinjor Saragat? Labour in Liberal še nista nikoli tako skupaj potegnili, kot za pozdrav Saragatu. Samo nasmejal se je gospod Sinjor, pa sta bila Labour in Liberal takoj podvržena in z njima vsa Avstralija. To se pravi, saj menda Mr. Holt velja za vse Liberal, Mr. Whitlam pa za ves Labour? Kar kosala sta se, kdo se bo bolj prilaskal Saragatu. Naš sloveči Labour je čez noč postal "Partito Socialista Democratica"! To pa, to! Da bo Avstralija kmalu polaščena, je pripomogel tudi Mr. Holt, ko je povedal sinjorju in nam vsem, da je po vojni

prišlo v Avstralijo že 300,000 Italijanov, ki so skupno "producirali" 160,000 novih Italijanov-Avstralcev. Kaj šele bo, ko bo zanaprej prevoz za najnovejše znesel samo \$25? Ko je pa bil tu Johnson, nismo dobili nikakih Democrats ali Republicans. Obdržali smo kar Labour in Liberal. Grdo je pa nekdo mislil potegniti Italijane v Leichhardt, ko ni dovolil sinjorju Saragatu, da bi si jih šel ogledat. Testa dura! Toda "Little Italy" je zakričala in Big Australia se je podala. Australia Unlimited, pač. Celo Sydney Herald je napisal en svoj uvodnik po laško. Viva Herald bravissimo! — **Pepe Metulj.**

Point Piper. — Ob izidu septembrske številke nam je sydneyška pošta s svojim "delnim" štrajkom kaj nemilo zagodla. Naš list MISLI je razpošiljala od 13. septembra do konca meseca — če ne še delj. Vsak dan menda po kapljicah. Nekateri naročniki, ki lista niso prejeli sredi meseca kot po navadi, so sami našli vzrok in mirno čakali. Drugi so pa kar kmalu prijeli pero v svojo desno roko in poslali — pritožbo, Saj čudno ni: pri sosedovih so list že imeli, "mi ga pa ne dočakamo". Eden je celo naročnino priložil za 1968 . . . Tako smo zvedeli, da ima list res nekaj zelo dobrih prijateljev. Hvala vsem: tistim, ki ste čakali in dočakali, pa tistim, ki niste pomislili na štrajk pri pošti, pa ste ga pripisali — uredniku! — **P. Bernard.**

Obveščam rojake, da imam v zalogi

KRASNE ŠKOLJKE IZ TROPSKEGA MORJA

So velike in majhne, cene nizke
Okrasite si dnevno sobo z eno ali več,
neverjetno lepih barv in oblik.
Razveselite svoje in prijatelje z darom,
ki je občudovanja vreden.

Pišite po pojasnila

S T A N B E R N I K

33 Cleland St., Gordonvale, Qld. 4865

Sunshine. — Ko pošiljam naročnino, s katero smo sicer precej pozni, želim povedati, kako radi imamo list MISLI. Težko ga čakamo vsak mesec in vsi ga beremo od začetka do konca. Je res lepo branje v njem. Ravno sem morala na glas brati strani 240,241, da so me drugi poslušali. Morala sem dvakrat brati. Tudi vi veste, p. urednik, da so med nami družine, na žalost, ki jih ne zanima nobeno tako branje. Nimajo knjig, ki bi jim morale biti najdražji zaklad. Še se dobro spominjam, kako je bilo pri nas doma. Ljuba mati so dobili Marijin list, otroci smo se zbrali okoli njih in so nam brali, mi smo jih pa verno poslušali. To lepo navado sem jaz ohranila zase in za svojo družino, da jim večkrat kaj berem. Zato bi zelo pogrešali list MISLI, če bi kdaj zgrešil naš naslov. Naj vam bo najlepša hvala, da ga tako redno pošiljate. Najlepši pozdrav! — Družina Vogrinčič.

Adelaide. — Prosim p. urednika, naj opozori, če mogoče, naše rojake, da naj ne pozabijo svojega jezika in če že pišejo v slovenščini, naj pišejo zares po slovensko. Doma smo se borili za čistost jezika in skušali izpuliti iz njega nemške in druge tuje primesi in zdaj je tudi tukaj tako. S to razliko, da nam tu kazi jezik še angleščina. Pošiljam vam eno od mnogih obvestil slovenskega kluba v Adelaidi, pa si oglejte to spakedrano pisanje. Nekateri so odbor že opozorili na to, pa ni bilo drugega uspeha kot užaljenost. Njihov jezik je ostal kot prej. Človeka, ki mu je za pravilno jezikovno izražanje, mora boleti taka mešanica. Zakaj se ne bi potrudili za pravilnost jezika, saj slovenščina ni ne slaba ne grda, samo če je res prava. Ko pa dobim v roke tako, kot jo razpošilja tukajšnji klub, kaj naj rečem? — Naročnik.

ZANIMIVO POROČILO IZ BRISBANA

Mirko Cuderman

Nedavno sta prišla med nas v Brisbane iz Nemčije preko Melbournu Ljubljancan Milan Matič, gradbeni tehnik, in Ivica Tabor, doma iz Zidanega mosta. Tu sta se nastanila začasno v Wacol Hostelu za imigrante. Želela sta se poročiti in sta stopila v stik s hrvatskim duhovnikom g. Markovičem. Vprašala sta, kje bi dobila slovenski par za druga in družico, pa ju je poslal k meni in moji ženi. Rada sva sprejela in tudi začela pripravljati nekoliko svatovščine v najini hiši. Mislila sva še koga povabiti, da bi se Milan in Ivica seznanila z več rojaki.

Po nekaj dneh pripravljanja pa dobiva telefon iz Wacol Hostela, da naj ustaviva priprave, bodo tam napravili gostijo in mnoge povabili. Sprva vsi skupaj nismo bili nič kaj zadovoljni s to uredbo, končno smo se z njo sprijaznili in jo sklenili izkoristiti, da na njej predstavimo domovino Slovenijo. Že med pripravami v hostelu je uprava vabila časnikarje in druge, da naj razglasijo, kako bo Hostel pogostil prvi "jugoslav" par, ki se bo v njem poročil. Dnevnik je prinesel njuno sliko in precej dolg popis priprav na poroko. Šlo je za to, da se razglasi velikodušnost hotelske uprave napram "novima Avstralcema".

Na gostijo so bile povabljene velike osebnosti: direktor (Labor & National Service) A Gibson z ženo, zastopnik immigration departmenta, zastopnik Good Neighbour Councila z ženo ter dolga vrsta raznih upravnikov in "bossov". Bilo je vse v avstralskem vzdušju. Pozdravni govor je imel

Mr. Gibson in je seveda napil tudi kraljici. Nato sem vstal jaz in se v imenu poročencev zahvalil za vso pozornost, ki so jima jo izkazali. Opisal sem lepoto Slovenije in naglasil, da je težko zapustiti tako lepo domovino, zato sta novoporočena toliko bolj hvaležna za izkazano naklonjenost. Ne samo ona dva, vsi Slovenci smo jim za to hvaležni.

Po teh besedah sem zaprosil za gramofon. Imel sem s seboj kak tucat slovenskih plošč in sem brž eno navil, potem pa še druge. Ob naših polkah in valčkih je šlo vse na ples, pa je bilo njihovo ranjanje bolj podobno rock'n rollu, na takt polke se niso znali uravnati. Nekateri so me vprašali, če je brzina gramofona prava . . .

Sredi plesa so napravili film, ki naj pokaže, kako veselo svatovščino sta imela naša rojaka. Še isti večer so film kazali na televiziji (kanal 7) in povedali, da obhaja poroko "a Slovak Couple" . . . Pa je bila vsaj prilika, da se je nekaterim posvetila razlika med Slovenijo, Slovakijo in Jugoslavijo. Tisti, ki so bili na gostiji, itak ves čas tam niso slišali imena Jugoslav ali Slovak, samo Slovene in Slovenia, zato se jim je vse pomešalo, ker poprej v časopisu so brali Jugoslav, jaz sem jim govoril samo o Sloveniji, nazadnje pa televizija pove: Slovak!

Vse skupaj je bilo prav zanimivo in zares veselo, pa se je tudi izkazalo, kako malo smo Slovenci v Avstraliji znani. Razmišljajmo, kako bi se ji holje predstavili!

Z Vseh Vetrov

INDIJSKA PREDSEDNICA GA. INDIRA je šla pogledat ljudi v državi Orissa in je vprašala, kako se kaj imajo. Kar dobro, so rekli, nimamo pritožbe. Kdaj ste pa zadnjič jedli, jih he vprašala. Pred dvema dnevoma, so odgovorili . . . Tako je v Indiji na tisoč in tisoč krajih. Niso vsega krive le razne ujme, suša, povodnji in podobno, tudi nemarnost ljudi samih je veliko kriva. Navadili so se čakati na pomoč vlade in darov iz prekomorskih dežel, na delo pa ne gredo radi, čeprav skuša vlada izvesti razna javna dela. Tudi misijonarji, ki dobivajo veliko pomoči iz tujine za lačne, nič radi ne delijo dobrot kar zastonj. Tudi oni organizirajo javna dela, posebno napeljavajo vode iz rek in potokov na nerodovitna polja, in zahtevajo od ljudi resno delo, preden jim dajo jesti. Tako skušajo narod prevzgojiti, da se bo zavedal: sami si moramo pomagati, ko zdaj vemo, da si lahko.

GLAS SLOVENSKE kulturne akcije v Argentini je pisal: Avstralske MISLI prinašajo vrsto črtic pisatelja Vinka Beličiča pod naslovom OBISKI. Na memoaren način šegavo podaja podobe iz preteklosti o življenju v družini, šoli, na sprehodih in ob doživetjih v tržaški okolici.

ZA POMOČ UBOGIM V INDIJI se je močno zavzela neka avstralska javna delavka. Med drugim je nabrala tudi veliko zbirko ženskih "mini" kril in jih hotela poslati čez morje. Iz Indije je pa prišlo svarilo, da taka krila nikakor niso sprejemljiva tam, dekleta in žene bi jih ne hotele in ne smeje nositi. V Indiji bi bilo to vsaj nespodobno, če že hujše besede ne bi rabili. Tako je morala ona dobrodela ženska nabrana "mini" krila dati podaljšati in šele potem jih je mogla poslati čez morje.

V INDIJI JE JAVNA MORALA gotovo na dosti višji stopnji kot v Avstraliji in drugih krščanskih ali samo "krščanskih" deželah. Tudi glede dnevnega časopisja je nedavno neki indijski škof izjavil, da bi bile v Indiji take slike nemogoče, kot jih je videl v tukajšnjih dnevnikih. Tu so "mini" krila, ki so v Indiji nemogoča, kar čez noč postala pravilo in to celo med vsaj navidezno močno vernimi članicami ženskega spola. Ali je to znak, da je indijska vera boljša kot naša krščanska? To gotovo ne. Je le znak, da se Indijci svoje vere bolje drže kot kristjani po svetu, med njimi tudi katoličani.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Celju je bil 13. 8. peti moški meddržavni lahkoatletski dvoboj med Jugoslavijo in Švico. Zmagala je tudi to pot Jugoslavija s 116:96. Postavljen ni bil noben nov jugoslovanski rekord, Švicar Edi Hubacher pa je postavil nov rekord v metu krogle s 17,67. Edini atlet ki je dosegel dve zmagi je bil Celjan Žuntar v teku na 10.000 in 5.000 m. Jugoslovani so zmagali 12 krat, Švicarji pa 8 krat. Med tekmovanjem so tekmovali tudi dame in Lubejeva je postavila nova rekorda na 100 m z 11,7 in na 200 m z 24,1, ni ji pa uspelo postaviti rekorda na 400 m.

V Planici so začeli z gradnjo največje skakalnice za smuške polete. Dokončana naj bi bila do zime, marca prihodnjega leta pa bi bili prvi poskusni poleti na novi velikanki. Dosedaj so že izkopali približno 8000 kub. metrov materiala. Višinska razlika od starta do odskočišča znaša 100 m, od tu pa do vznožja pa še 125 m, skakalec bo v enem poletu opravil pot, ki bo dolga 800 metrov.

Iz zgodovine slovenskega nogometa: Kmalu po prvi svetovni vojni so ustanovili v Ljubljani Slovana, šparto in Svobodo, v Mariboru Slovenski športni klub Maribor, pa še SK Rote Elf in SK Hertha, v Celju pa še SK Celje.

Leta 1919 je bila v Zagrebu ustanovljena jugoslovanska nogometna zveza, kateri so se 1920 priključili slovenski klubi; zveza se je razdelila na ljubljansko, beograjsko, zagrebško, splitsko in sarajevsko podzvezo. Tega leta so bili v Ljubljani ustanovljeni še SK Jadran, ŽSK Hermes, ASK in SK Primorje, v Mariboru SK Vesna in v Celju SK Svoboda. Prvič so tudi izvedli podzvezno prvenstvo, v katerem je igralo sedem klubov. Ilirija je prvenstvo osvojila brez poraza, zabila je 53 golov, dobila pa le tri.

V Bukarešti se je zaključilo svetovno prvenstvo v grškoriški rokoborbi. Največ naslovov je odnesla Sovjetska zveza: 4, Romunija 1, Finska 1, Madžarska pa 2.

JA, PA NE ŠE, je rekel papež Pavel, ko ga je kardinal Bea vprašal za neko dovoljenje. Kardinal Bea, Nemec po rodu, je danes eden najbolj svetovno znanih. Je že zelo star, pa še vedno mnogo potuje. Bil je tudi v svojem rojstnem kraju in na grobu svojih staršev. Domačini so ga prosili, naj se da tudi on pokopati na domačen pokopališču, da bo s starši skupaj. Obljubil je, da bo prosil papeža za to dovoljenje, ker sicer bi samo od sebe prišlo do tega, da bi ga pokopali v Rimu, kjer bo najbrž tudi umrl. Po povratku v Rim je prosil papeža, da bi smel biti pokopan na Nemškem. Papež se je baje nekoliko nasmehnil in je rekel: Ja — pa ne še!

MESTO MILWAUKEE V ZDA, oziroma njegovo ime, je gotovo še v ušesih vseh, ki gledajo televizijo, berejo novice ter jih poslušajo na radio. Nedavno so bili tam veliki črnski izgredi. Milwaukee ima seveda tudi veliko katoličanov in katoliškega nadškofa. In ta nadškof je ozkosrčen. Po vsem svetu so že dolgo maše v jeziku vernikov, ki se maš udeležujejo. Ne tako v Milwaukeeju. Samo latinsko ali angleško! Šele za neko zunanjo slovesnost, ki jo je priredilo društvo Triglav, je p. Triglav, je p. Klavdij Okorn, milwauški slovenski župnik, dobil milostno dovoljenje, da je smel za Slovence maševati po slovensko. Kolikor je znano,

je samo milwauška nadškofija v Ameriki take "vere". Ni še segel do nje koncilski duh, kali?

O "SVETIH KRAVAH" V INDIJI je povedal na obisku v Kopru slovenski misijonar jezuit p. Janez Ehrlich: V tem je veliko pretiravanja. Res je, da je krava v Indiji sveta žival. Toda jih je mnogo manj kot si drugod predstavljajo. Včasih se res zgodi, da katera zajde na mestne ulice in ovira promet. Toda miličniki jo spravijo s poti. Pa tudi to je precej redek pojav, posebno v velikih mestih.

"ZIBALO SE JE KAKOR NA LADJI", pravi poročilo iz Caracasa v Venezueli o nadavnem potresu tam. Potres je podrl 4 stolpnice z 10 nadstropji. Večina drugih poslopij je pa tako dobro zidana, da je prenesla potres brez usodnih poškodb. Med Slovenci v Caracasu ni bilo smrtnih žrtev, materialna škoda se jih pa seveda ni ognila.

O FRANCETU GORŠETU, znanem kiparju, ki je nedavno v New Yorku praznoval svojo 70letnico, zaključuje Marijan Marolt članek v Sv. Sloveniji s temi besedami: "To, da je Slovenec, ga ni nikoli motilo pri uveljavljanju v tujem okolju. Nasprotno, nalatel je večkrat celo na občudovanje, zlasti od strani Amerikancev. To naj si zapomnijo vsi v tujini živeči Slovenci . . ."

NIKU KRAJCU ZA SREČANJE Z ABRAHAMOM

Oton Župančič

SLAVLJENEC DANASJNI kapljice nalije,
Abrahamu z znano pesmijo napije:

Zabučale gore, zašumeli lesi —
ah, mladost ti moja, kam ušla si, kje si?

Ah mladost ti moja, kam si se zgubila?
Kakor da bi kamen v vodo potopila.

Casi, mladi časi, neužiti krasi!
Moja mlada leta niso užila cveta.

Kamen, še ta kamen, v vodi se obrne,
le mladost se moja več nikdar ne vrne.

ABRAHAM NASTOPI, brenka strune svoje,
lepše kakor Niko verz mu svoj zapoje:

Res mladost se tvoja več ne bo vrnila,
zdaj modrost te moja varno bo vodila . .

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIZEK

"GRANVILLE" SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

10 Larra St.
Yennora, N.S.W.
Tel. 632-8543

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo

POD VODSTVO ROJAKOV JE PREŠLA

B. P. G A R A Ž A

190 Canley Vale Rd., Canley Hts., NSW.
Prezela sta jo slovenska rojaka

FRANC BERKE & TOMAŽ KLINAR

Priporočata se vsem v kraju Canley Vale in
okolici za vsa avtomobilska popravila.

Strokovno delo, zmerne cene, prijazna
postrežba.

Imamo tudi inštrument za elektronski
"tune-up" vašega motorja.

Tel. v garaži: 72-5853 — na domu: 72-1049

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG LTD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottaway, S.A.

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

42777

42777

ROJAK SE PRIPOROČA ROJAKOM RIVER CONCRETE

"Builders & Contractors"

Špecialist za vsa cementna in zidarska
dela v hiši in okoli nje

MARIO JURČIČ 37 Pamberton St.,
Homebush West, NSW.

Telefon (po 6. zvečer): 76-8628
Delo garantirano, rojakom popust.

BOŽIČ JE TU
CENIK STANDARD DARILNIH

PAKETOV

NAJSTAREJŠE IN NAJSOLIDNEJŠE SLOVENSKE TVRDKÉ

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001. TELEFON 87-3854

Božič je pred vrati! Pohitite z naročili! Garantiram, da vsak paket vsebuje samo prvovrstno blago. V cenah paketov je vključena in všteta tudi carina, ki je v Trstu vnaprej plačana, tako da bodo Vaši doma resnično dobili paket popolnoma brezplačno v roke. Na ta način jih boste najbolj razveselili, kajti mnogo pristrčneje in to pleje pri srcu bo Vašim dragim doma, če se jih o Božiču spomnite z darilom v obliki paketa.

Pripominjam, da sem bil pred kratkim v Trstu in sem osebno na licu mesta vse potrebno uredil, tako ste lahko brez skrbi, da bodo Vasi doma s paketi moje firme res več kot zadovoljni.

Če želite poslati na isti naslov več kot en paket, Vam svetujem, da pošljete en paket na enega člana družine, recimo očeta, drugi paket na mamo, tretji pa na sestro ali brata ali starega očeta itd.

Vsi paketi so standard paketi, vsled tega ne morem vpoštevati nobenih sprememb. Edino, kar lahko predlagate, je, da bo v paketu sladkor v kristalu namesto sladkorja v kockah in makaroni namesto spagetrov.

Ob enem z naročilom pošljite Money order. Gotov denar tudi lahko pošljete, toda samo v priporočenem pismu (registered letter). Prejšnji cenik je razveljavljen.

PAKET ŠT. 1:

1 kg. kave Santos Prima
½ kg. čokolade
1 kg. kakao

2½ kg.

\$ 7.00

1 kg. mila za pranje
100 gr. toalet mila
2 kg. olivnega olja
1 kg. svinjske masti
1 kg. spagetrov/makaronov

6.10 kg.

\$ 10.00

PAKET ŠT. 2:

2 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja v kockah

3 kg.

\$ 8.00

PAKET ŠT. 5:

1 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja, kocke
1 kg. riža Carolina
½ kg. bombonov, finih
100 gr. čaja Ceylon
100 gr. popra v zrnju

3.70 kg.

\$ 7.00

PAKET ŠT. 3:

1 kg. Santos Prima
2 kg. sladkorja v kockah
½ kg. čokolade
½ kg. kakao

3 kg.

\$ 7.00

PAKET ŠT. 6:

2 kg. polenkovke (orig. norveška)
1 kg. olivnega olja

3 kg.

\$ 8.00

PAKET ŠT. 4:

1 kg. sladkorja v kockah

PAKET ŠT. 7:

1 kg. kave Santos Prima
5 kg. sladkoja kristal
5 kg. makaronov, spagetrov, finih
2 kg. riža Zlato Zrno
¼ kg. popra v zrnju
¼ kg. čaja Ceylon

13½ kg.

\$ 16.00

PAKET ŠT. 8:

2 kg. kave Santos Prima
3 kg. sladkorja kristal
5 kg. svinjske masti
7 kg. riža Carolina Ardizzbne
1 kg. rozin (grških sultan)

18 kg.

\$ 21.00

PAKET ŠT. 9: 1 kg. kave Santos Prima 5 kg. makaronov/spagetov, finih 5 kg. sladkorja kristal 5 kg. riža Zlato Zrno 5 kg. bele moke 00, najfinejše 1 kg. olivnega olja 1 kg. medu 2 kg. svinjske masti $\frac{1}{2}$ kg. rozin (grških sultan) 100 gr. čaja Ceylon 100 gr. cimeta 2 stroka vanilje	PAKET ŠT. 13: 100 kg. (dve dvoj, vreči) bele moke 00 \$ 32.00	3 kg. sladkorja v kockah 5 kg. riža Splendor 1 kg. mlečne čokolade $\frac{1}{2}$ kg. popra v zrnju $\frac{1}{2}$ kg. indij. čaja
26 kg. \$ 27.00	PAKET ŠT. 14: 17 kg. svinjske masti (kanta) \$ 17.00	18 kg. \$ 29.50
PAKET ŠT. 10: 1 kg. kave Santos Prima 5 kg. sladkorja kristal 10 kg. bele moke 00, najfinejše 1 kg. rozin (grških sultan) 10 kg. riža Carolina Ardizzone 5 kg. makaronov/spagetov, finih 1 kg. olivnega olja 1 kg. mila za pranje $\frac{1}{2}$ kg. toalet mila Palmolive $\frac{1}{4}$ kg. popra v zrnju $\frac{1}{4}$ kg. čaja Ceylon	PAKET ŠT. 15: 50 kg. (dvojna vreča) bele moke 00 \$ 16.00	PAKET ŠT. 24: 3 kg. kave Santos Prima 3 kg. sladkorja kristal 3 kg. riža Splendor 1 kg. bele moke 1 kg. makaronov 1 kg. šunke (konzerva) $\frac{1}{2}$ kg. margarine 5 konz. sardin v olju $\frac{1}{2}$ kg. margarine ali $\frac{1}{2}$ kg. masla
35 kg. \$ 31.00	PAKET ŠT. 16: 4 kg. svežih pomaranč (ali limon) \$ 8.00	13 kg. \$ 23.00
PAKET ŠT. 11: 2 kg. kave Santos Prima 10 kg. sladkorja kristal 5 kg. bele moke 00, najfinejše 1 kg. rozin (grških sultan) 5 kg. spagetov/makaronov, finih 5 kg. riža Zlato Zrno $\frac{1}{2}$ kg. mlečne čokolade 1 kg. sira Parmezan, starega 2 kg. olivnega olja 100 gr. popra v zrnju 100 gr. cimeta 100 gr. čaja Ceylon 200 gr. toalet mila Palmolive	PAKET ŠT. 17: 9 kg. svežih pomaranč (ali limon) \$ 14.00	6 kg. \$ 7.50
32 kg. \$ 35.00	PAKET ŠT. 18: 3 kg. kave Santos Prima 3 kg. riža Zlato Zrno 3 kg. sladkorja kristal 3 kg. spagetov Fedelini 3 kg. bele moke 00, najfinejše 3 kg. svinjske masti	PAKET ŠT. 25: 1 kg. kave Santos Prima 5 kg. sladkorja, kocke \$ 7.50
PAKET ŠT. 12: 10 kg. bele moke 00, najfinejše 7 kg. sladkorja kristal 5 kg. riža Zlato Zrno 2 kg. spagetov/makaronov, finih 2 kg. kave Santos Prima 2 kg. holanderskega sira (ceel hl.) 1 kg. olivnega olja 1 kg. rozin (grških sultan) 2 kg. mila za pranje $\frac{1}{2}$ kg. toalet mila Palmolive $\frac{1}{4}$ kg. čaja Ceylon $\frac{1}{4}$ kg. popra v zrnju	18 kg. \$ 24.00	PAKET ŠT. 26: 5 kg. kave Santos Prima 5 kg. sladkorja, kocke 5 kg. riža Zlato Zrno 5 kg. makaronov/spagetov, finih $\frac{1}{4}$ kg. čaja Ceylon $\frac{1}{4}$ kg. popra v zrnju $\frac{1}{4}$ kg. čokolade 303/4 kg. \$ 29.50
34.10 kg. \$ 27.00	PAKET ŠT. 19: 50 kg. (vojna vreča) bele moke 3 kg. kave Santos Prima 5 kg. riža Carolina Ardizzone 10 kg. sladkorja v kockah 68 kg. \$ 37.00	PAKET ŠT. 27: 25 kg. bele moke 00 10 kg. sladkorja kristal 5 kg. riža Carolina Ardizzone 5 kg. makaronov/spagetov, finih 1 kg. kave Santos Prima 46 kg. \$ 33.00
PAKET ŠT. 21: 10 kg. bele moke 00, najfinejše 10 kg. svinjske masti 10 kg. riža Zlato Zrno 10 kg. sladkorja kristal 40 kg. \$ 32.00	PAKET ŠT. 20: 10 kg. bele moke 00, najfinejše 10 kg. sladkorja kristal 10 kg. riža Zlato Zrno 1 kg. rozin (grških sultan) 2 kg. olivnega olja $\frac{1}{2}$ kg. finih bonbonov 600 gr. finih keksov	PAKET ŠT. 28: 10 kg. bele moke 00 4 kg. olivnega olja 5 kg. sladkorja kristal 2 kg. kave Santos Prima 21 kg. \$ 24.50
33 kg. \$ 34.00	PAKET ŠT. 22: 4 kg. olivnega olja \$ 7.50	PAKET ŠT. 29: 1 kg. kave Santos Prima 2 $\frac{1}{2}$ kg. sladkorja kristal 3 kg. riža Carolina Ardizzone 3 kg. makaronov/spagetov, finih 100 gr. popra v zrnju 8.60 kg. \$ 12.00

Zastopnik za Viktorijo:

Bastopnik za NSW:

MRS. M. PERSIC.

MR. R. OLIP.

704 INKERMAN RD., CAULFIELD, VIC.

65 MONCUR ST., WOOLLAHRA, N.S.W.

Tel. 50-5391

Tel. 32-4806